

ΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

**ΣΔΟ(ΔΜΤΑ)
Π.1059**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΞΕΝΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΜ:2005091

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Χρήσιμο Σταύρο για την καθοδήγηση του στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας. Επιπρόσθετα θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για τη στήριξη και συμπαράσταση τους όλα αυτά τα χρόνια της φοίτησης μου στο Α.Τ.Ε.Ι Καλαμάτας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία έχει θέμα την έρευνα της παροχής των συλλογικών αγαθών από τους ΟΤΑ. Σκοπός της έρευνας αυτής είναι η περιγραφή του συστήματος λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι αρμοδιότητες της πριν τη διοικητική μεταρρύθμιση του προγράμματος Καλλικράτης αλλά και μετά, κατά την αναδιάρθρωσή τους. Περιλαμβάνει επίσης και την έννοια των δημοσίων αγαθών αλλά και τον τρόπο παροχής τους από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η παρούσα εργασία χωρίζεται σε 2 μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό μέρος. Το πρώτο μέρος αποτελείται από το πρώτο κεφάλαιο, το οποίο παρουσιάζει το διοικητικό σύστημα της Ελλάδος κάνοντας μια ιστορική αναδρομή, και το δεύτερο κεφάλαιο όπου παρουσιάζεται η λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το δεύτερο μέρος αποτελείται από το τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο. Στο τρίτο καταγράφονται οι αρμοδιότητες της ΤΑ με το προηγούμενο καθεστώς του Δημοτικού και Κοινοτικού κώδικα 2006, αλλά και με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση του 2011 με το πρόγραμμα Καλλικράτης. Τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο βλέπουμε την κατανομή αρμοδιοτήτων του δήμου Καλαμάτας με το νέο διοικητικό σύστημα του προγράμματος Καλλικράτης.

Η έρευνα βοήθησε στην παρουσίαση του νέου θεσμικού πλαισίου, ο οποίος θα προσπαθήσει να δώσει νέα δεδομένα στον τρόπο λειτουργίας των ΟΤΑ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.& ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	4
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΟΝΥΜΙΑ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
1.1 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	8
1.2 ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	9
1.3 ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑ.....	11
1.4 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΟΤΑ.....	15
1.5 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
2.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	22
2.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	26
2.3 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ.....	27
2.4 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ.....	28
2.5 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΓΑΘΩΝ.....	29
2.6 ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑ.....	31
2.7 ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑ.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΑ.....	35
3.1 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΔΚΚ 2006(Ν.3463).....	37
3.2 ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ	41
3.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ.....	48
3.4 ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.....	57
3.5 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	70
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	77
ΒΙΒΛΙΟΦΡΑΦΙΑ & ΠΗΓΕΣ.....	81
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	82

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ & ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

	ΣΕΛ
1 Σχεδιάγραμμα 1: Δομή Διοικητικού Συστήματος	14
2 Σχεδιάγραμμα 2: Διοικητική διαίρεση προγράμματος Καποδίστριας.	19
3 Σχεδιάγραμμα 3: Διοικητική διαίρεση με το πρόγραμμα Καλλικράτης	21
4 Πίνακας 1: ομαδοποίηση αρμοδιοτήτων με βάση τους 7 τομείς του Ν.3463/2006	42-44
5 Πίνακας 2: αριθμός αρμοδιοτήτων ΟΤΑ α' βαθμού σύμφωνα με το ΔΚΚ	44
6 Πίνακας 3: ομαδοποίηση αρμοδιοτήτων με βάση τις ενέργειες των ΟΤΑ.	46-49
7 Πίνακας 4: Οι αλλαγές που επέφερε το πρόγραμμα Καλλικράτης στους ΟΤΑ	60
8 Πίνακας 5: Ομαδοποίηση πρόσθετων αρμοδιοτήτων ΟΤΑ α' βαθμού του προγράμματος Καλλικράτης	61-70
9 Πίνακας 6: Οι αλλαγές που επέφερε το πρόγραμμα Καλλικράτης στους ΟΤΑ	70
10 Πίνακας 7: Λειτουργική διαίρεση υπηρεσιών δήμου	71
11 Πίνακας 8: Διάρθρωση των διοικητικών υπηρεσιών του δήμου Καλαμάτας με βάση τον ΟΕΥ και συσχέτιση με τις λειτουργικές υπηρεσίες	73-74
12 Πίνακας .9: Αρμοδιότητες που ασκεί ο δήμος Καλαμάτας με βάση την ομαδοποίηση του Ν. 3463/2006	74-77

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΟΤΑ: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΤΑ: Τοπική Αυτοδιοίκηση

ΔΚΚ: Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας(Νόμος 3463, 2006)

Ε.Ε: Ευρωπαϊκή Ένωση

Κ.Δ: Κεντρική Διοίκηση

ΝΠΔΔ: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

ΠΔ: Προεδρικό Διάταγμα

ΚΕΔΚΕ: Κεντρική Ένωση Δήμων Και Κοινοτήτων

ΤΕΔΚΝΑ: Τοπική Ένωση Δήμων Και Κοινοτήτων Αττικής

ΙΤΑ: Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΙΚΑ: Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΚΕΠ: Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών

ΕΙ.Σ.Ε.Π: Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων

ΛΕΞΙΚΟ

Καθ Ύλην Αυτοδιοίκηση: σε αυτήν ανήκουν ΝΠΔΔ τα οποία επιτελούν κάποιο συγκεκριμένο και εξειδικευμένο σκοπό, πχ νοσοκομεία και δημόσιες σχολές.

Αυτοτέλεια: Ανεξαρτησία

Χάρτα Δικαιωμάτων του Δημότη: πρακτικός οδηγός, σύμβουλος στις συναλλαγές του με το Δήμο.

Τελικά Αγαθά: είναι αγαθά τα οποία αγοράζονται για τελική χρήση και όχι για περαιτέρω μετασχηματισμό σε άλλα προϊόντα.

Ενδιάμεσα Αγαθά: είναι αγαθά τα οποία προορίζονται είτε για να μεταπωληθούν στη μορφή που βρίσκονται, είτε να μετατραπούν σε άλλα αγαθά.

Αναλώσιμα Αγαθά: ή Καταναλωτικά αγαθά χρησιμοποιούνται μια φορά για την ικανοποίηση της ανάγκης.

Διαρκή Αγαθά: είναι αγαθά τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές για την ικανοποίηση μιας ανάγκης.

Υποκατάστατα Αγαθά: είναι τα αγαθά που μπορούν να υποκαταστήσουν στην κατανάλωση κάποια άλλα αγαθά.

Συμπληρωματικά Αγαθά: είναι τα αγαθά των οποίων η κατανάλωση δημιουργεί και την ανάγκη κατανάλωσης άλλων αγαθών.

Merit goods: είναι τα αγαθά τα οποία έχουν θετικές κοινωνικές επιδράσεις και αυξάνουν την κοινωνική ευημερία.

Demerit goods: είναι τα επιβλαβή αγαθά τα οποία έχουν αρνητικές κοινωνικές επιδράσεις και μειώνουν την κοινωνική ευημερία.

Public goods; Είναι τα δημόσια αγαθά

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτέλεσε, από συστάσεως του Ελληνικού Κράτους (1830), ένα ξεχωριστό θεσμό Τοπικής Διοίκησης, με την ανάληψη σημαντικών αρμοδιοτήτων ως προς την προστασία της ζωής, της υγείας και των οικονομικών αγαθών των πολιτών. Μετά από πολλές διακυμάνσεις της εξάρτησης είτε οικονομικής είτε διοικητικής από την κεντρική πολιτική εξουσία, η Τοπική Αυτοδιοίκηση προσπαθεί να αναβαθμιστεί και να ανεξαρτητοποιηθεί ειδικά την τελευταία δεκαετία.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να περιγράψει τον τρόπο παροχής των δημοσίων αγαθών, να αναδείξει τον ρόλο των Ο.Τ.Α. στην τοπική ανάπτυξη μέσω της νέας πραγματικότητας και να παρουσιάσει τις νέες μεθόδους οργάνωσης και διοίκησης των υπηρεσιών.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα δούμε πως λειτουργεί το διοικητικό σύστημα στην Ελλάδα, οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης κάνοντας μια μικρή ιστορική αναδρομή και πως ήταν η διοικητική διαίρεση πριν με το πρόγραμμα Καποδίστριας και τώρα με το νέο πρόγραμμα Καλλικράτης.

Στο επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζεται η λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο ρόλος και η σημασία της για το κράτος. Επίσης θα δούμε την έννοια των αγαθών και πως τα παρέχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Αυτό θα μας βοηθήσει να περάσουμε στο τρίτο κεφάλαιο όπου θα παρουσιαστούν οι αρμοδιότητες της ΤΑ. Θα δούμε πως ήταν με τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα του 2006 και πως διαμορφώθηκαν με το νέο πρόγραμμα Καλλικράτης, αφού πρώτα γίνει αναφορά στη μελέτη του ΙΤΑ. Επίσης θα γίνει μια ομαδοποίηση στους τομείς αρμοδιοτήτων του ΔΚΚ 2006 αλλά και του Καλλικράτη για να έχουμε μια γενική εικόνα στο τι άλλαξε και τι μεταφέρθηκε.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε πως κατανέμονται σήμερα οι αρμοδιότητες σε ένα δήμο με παράδειγμα το Δήμο Καλαμάτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ιστορική Αναδρομή

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι θεσμός στη διοικητική διαίρεση του κράτους και είναι κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα.¹ Κύριος σκοπός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από αντιπροσωπευτικά όργανα (ΟΤΑ) της τοπικής κοινωνίας. Η αναγκαιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι μεγάλη και η ευθύνη της μεγαλύτερη, διότι επιφορτίζεται με τις υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης και γι' αυτό το λόγο, ο Δημόσιος Τομέας της οφείλει πολλά.

Η χώρα μας έχει μακρά παράδοση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι απαρχές της οποίας ανιχνεύονται στα αρχαία χρόνια (δήμοι στο πλαίσιο της πόλης-κράτους της Αθήνας), συνεχίστηκε αργότερα στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και αναδείχθηκε ιδιαίτερα κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας με τις κοινότητες (με αυτοδιοίκηση α', β', γ' βαθμού σε ορισμένες περιπτώσεις). Κατά τα χρόνια του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα (1821-1829), οι κοινότητες έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο συγκροτώντας τους υποστηρικτικούς φορείς των μαχόμενων δυνάμεων. Είναι θεσμός με συνεχή παρουσία και καταλυτική σημασία στη δημόσια ζωή των Ελλήνων.

Κατά τον απελευθερωτικό αγώνα ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εμφανίστηκε πριν από τη σύσταση του ανεξάρτητου κράτους από τον Καποδίστρια (16-4-1828). Μετά τη συγκρότηση του ελεύθερου κράτους (το 1830) η τοπική αυτοδιοίκηση απέκτησε το 1833 τον πρώτο Δημοκρατικό Κώδικα με το νόμο 27.12.1833/10.1.1834 περί συστάσεως των Δήμων. Με βάση το νόμο αυτό καθιερώθηκε το σύστημα της ενιαίας διαίρεσης της χώρας σε μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εδώ διακρίνουμε σαφή την έννοια της Τοπικής Αυτονομίας. Οι δήμοι αποτέλεσαν τα θεμέλια της επικράτειας και καθόρισαν τα δικαιώματα των μελών του δήμου. Ο νομοθέτης του 1833 έθεσε τις γενικές βάσεις για τη βελτίωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τη δημοτική αρχή αποτελούσαν ο δήμαρχος, οι

¹ Άρθρα 101 & 102 του Συντάγματος

πάρεδροι και το δημοτικό συμβούλιο.² Αυτή ήταν η 1^η περίοδος στην ιστορία της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, από το 1833-1912.

Η 2^η περίοδος είναι τα χρόνια 1912-1975. Το 1912 έγινε η επόμενη μεγάλη μεταρρύθμιση με βάση τον Ν. ΔΝΖ/1912 περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων (που ίσχυε στην ουσία μέχρι την εφαρμογή του προγράμματος Καποδίστριας το 1997). Με βάση το νόμο του 1912, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελείται από την πρωτοβάθμια ΤΑ, τους Δήμους και τις Κοινότητες και τη δευτεροβάθμια ΤΑ, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (η οποία όμως δεν εφαρμόστηκε ποτέ). Η 3^η περίοδος 1975-1997 ξεκινά με τη μεταπολίτευση και την ψήφιση του Συντάγματος του 1975, μέχρι την ψήφιση του προγράμματος Καποδίστριας. Η 4^η περίοδος 1997-2010 ξεκινά με την ψήφιση του προγράμματος Καποδίστριας το 1997 όπου καταρτίστηκε ο νέος κώδικας Αποκέντρωσης και ανατέθηκε στους Δήμους η ακριβής παρακολούθηση και ανάληψη όλων των υποχρεώσεων που πηγάζουν από κοινωνικούς ή και τους νόμιμους ειδικούς λόγους.

Μετά το πρόγραμμα «Καποδίστρια» η τελευταία μεγάλη μεταρρύθμιση έγινε το 2010 στην 5^η περίοδο με το πρόγραμμα «Καλλικράτης».

1.2 Το διοικητικό σύστημα στην Ελλάδα

1.2.1 Διάκριση Συστημάτων

Η διοίκηση ενός κράτους οργανώνεται με 2 διοικητικά συστήματα, α) το *Συγκεντρωτικό* και β) το *Αποκεντρωτικό*. Η διοίκηση του Ελληνικού Κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το *αποκεντρωτικό σύστημα*.³

Κατά το συγκεντρωτικό σύστημα η κεντρική εξουσία εξασφαλίζει τη λειτουργία όλων των υπηρεσιών της, οι αποφάσεις για τα διάφορα θέματα λαμβάνονται από τις κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων. Με τον τρόπο αυτό η Κεντρική Διοίκηση συγκεντρώνει τη διοίκηση των ζητημάτων που αφορούν τις υπηρεσίες του κράτους στην επικράτεια.

Όταν οι αποφασιστικές αρμοδιότητες έχουν ανατεθεί από το νόμο σε κεντρικά διοικητικά όργανα, το σύστημα καλείται *Συγκεντρωτικό*. Όταν οι συγκεκριμένες

²Βλ. Δαράκη Ιλέτη, Πολιτισμός & Τοπική Αυτοδιοίκηση 1995

³Βλ. Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 101, και Πουλής, 2003, σελ 136

αρμοδιότητες μεταβιβάζονται σε περιφερειακά όργανα ατομικά ή συλλογικά, σε ΝΠΔΔ ή σε αυτοδιοικούμενους οργανισμούς όπως οι ΟΤΑ, τότε το σύστημα καλείται *Αποκεντρωτικό*.

Η *Αυτοδιοίκηση* αναφέρεται στη σύσταση και λειτουργία ιδιαίτερων νομικών προσώπων πέραν του νομικού προσώπου του κράτους, τα οποία είναι αυτοδιοικούμενα, έχουν ξεχωριστή νομική υπόσταση και λειτουργούν με δικά τους όργανα. Η Αυτοδιοίκηση διαφέρει από την *Αποκεντρωμένη Κεντρική Διοίκηση* διότι στην Αυτοδιοίκηση η αρμοδιότητα ορισμένου κύκλου διοικητικών υποθέσεων ανατίθεται από το κράτος σε αυτοδιοικούμενους οργανισμούς, ενώ κατά την αποκέντρωση η αποφασιστική αρμοδιότητα για τοπικές διοικητικές υποθέσεις ανατίθεται σε περιφερειακά όργανα της κεντρικής διοίκησης.

Η Αυτοδιοίκηση διακρίνεται σε: α) τοπική και β) καθ' ύλην ή κατά υπηρεσίες. Όταν ο κύκλος των αυτοδιοικούμενων υποθέσεων συνδέεται με συγκεκριμένη εδαφική περιφέρεια π.χ. ΟΤΑ, τότε αναφερόμαστε στην *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, η οποία σκοπό έχει την προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων της περιοχής. Όταν το δημόσιο νομικό πρόσωπο είναι αρμόδιο για την επιδίωξη των σκοπών ή όταν έχει ανατεθεί η άσκηση της διοίκησης, τότε έχουμε *Καθ' Ύλην Αυτοδιοίκηση*. Η Ελλάδα διακρίνεται για το υπέρ-συγκεντρωτικό πολιτικό-διοικητικό σύστημα μέσα στο οποίο οι αποκεντρωμένοι θεσμοί της Αυτοδιοίκησης ασκούν περιορισμένο ρόλο στις δημόσιες υποθέσεις. Οι προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν για την ενίσχυση της αυτοδιοίκησης, απέτυχαν γιατί δεν άγγιξαν την καρδιά του προβλήματος που είναι ο συγκεντρωτισμός του κράτους. Σήμερα το 2011 γίνεται μια προσπάθεια αποσυγκέντρωσης και περαιτέρω αποκέντρωσης με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση του προγράμματος Καλλικράτης, το οποίο έφερε τη συνένωση των δήμων, την κατάργηση των νομαρχιών και τη θεσμοθέτηση των περιφερειών ως το Β' βαθμό αυτοδιοίκησης. Στη θέση των πρώην 13 κρατικών περιφερειών συστάθηκαν 7 νέες διοικήσεις για τις κρατικές αρμοδιότητες σε περιφερειακό επίπεδο οι οποίες καλούνται αποκεντρωμένες διοικήσεις.⁴

⁴Βλ. Πουλής 2003 σελ 136-138

1.3 Οι έννοιες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κεντρικής Διοίκησης

Κεντρική Διοίκηση

Κυβέρνηση της Ελλάδας ονομάζεται το συλλογικό όργανο της ελληνικής πολιτείας που έχει ως αποστολή του τον καθορισμό και την κατεύθυνση της γενικής πολιτικής της Χώρας, σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος και των νόμων. Η κυβέρνηση μαζί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ασκεί την εκτελεστική λειτουργία της πολιτείας. Την Κυβέρνηση αποτελεί το Υπουργικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς. Τα κεντρικά όργανα του Κράτους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, όπως ο νόμος ορίζει.⁵

Περιφερειακή Διοίκηση

Η Περιφέρεια πριν την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» αποτελούσε μία αυτοτελή ενιαία Διοικητική Μονάδα αποκέντρωσης της Κρατικής Διοίκησης με αρμοδιότητες σχεδιασμού, προγραμματισμού, συντονισμού και εφαρμογής των πολιτικών για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της γεωγραφικής της περιοχής. Ως ιδρυτικός νόμος της Περιφέρειας θεωρείται ο Ν. 1622/1986 «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός». Η λέξη Περιφέρεια, όπως χρησιμοποιείται στο συγκεκριμένο νόμο⁶ αλλά και σε αυτούς που ακολούθησαν έχει διπλή σημασία:

- Η Περιφέρεια αποτελεί γεωγραφική μονάδα που έχει συγκεκριμένα όρια, εδαφική έκταση, πληθυσμό και έδρα,
- Η Περιφέρεια αποτελεί διοικητική μονάδα και αποτελείται από όργανα και υπηρεσίες. Όργανα της Περιφέρειας ήταν ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας με τις υπ' αυτόν υπηρεσίες και το Περιφερειακό Συμβούλιο, τώρα έχουμε τον Περιφερειάρχη, τους Αντιπεριφερειάρχες και το Περιφερειακό Συμβούλιο.

⁵Άρθρο 26 παρ. 2 Τον Συνταγματος

⁶Άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 2218/1994 «*Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις*» & Ν. 2503/1997 «*Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση Θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες Διατάξεις*»

Η χώρα διαιρείται σε 13 Περιφέρειες⁷ Επιπλέον, υπάρχει μια αυτόνομη περιοχή, το Άγιο Όρος, ένα μοναστικό κράτος κάτω από την Ελληνική κυριαρχία

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Οι έννομες τάξεις των σύγχρονων κρατών προβλέπουν, εκτός του κράτους, τη σύσταση ενός μεγάλου αριθμού άλλων δημοσίων νομικών προσώπων, στα οποία οργανώνονται τα όργανα που ασκούν δημόσια εξουσία. Η μέθοδος της οργάνωσής τους, δηλαδή η σύσταση οργανωτικών μονάδων της δημόσιας διοίκησης, έξω από το νομικό πρόσωπο του κράτους, αποτελούν ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα και έχουν δικά τους αιρετά όργανα, ονομάζεται Αυτοδιοίκηση.

Χαρακτηριστικό του συστήματος αυτού είναι ότι, το ίδιο το κράτος δημιουργεί με νόμους διάφορα νομικά πρόσωπα, τα λεγόμενα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, και τους δίνει το δικαίωμα να ασκούν σε ορισμένα αντικείμενα δημόσια εξουσία. Με τον όρο Τοπική Αυτοδιοίκηση εννοούμε τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων από αυτοδιοικούμενα, αυτοτελή δηλαδή νομικά πρόσωπα, με δικό τους προσωπικό και περιουσία, τα οποία υπόκεινται στη διοικητική εποπτεία του Κράτους.⁸

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν αποτελούν πολιτειακά όργανα, αλλά το Σύνταγμα τους καθιστά ΝΠΔΔ, τους αναγνωρίζει δηλαδή ως υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και προσδίδει σε αυτούς δύο βασικά χαρακτηριστικά: τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Η αυτοτέλεια τους είναι ουσία και απόρροια της νομικής προσωπικότητας των τοπικών αυτοδιοικούμενων οργανισμών έναντι της κρατικής διοίκησης. Έχει τη σημασία της «υπό ιδίαν ευθύνη» άσκησης δημόσιας διοίκησης, δηλαδή τα όργανα του τοπικού οργανισμού ενεργούν στο πλαίσιο νόμων ελεύθερα χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων του κράτους ή οποιουδήποτε άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας.⁹

⁷ Άρθρο 61 του Ν. 1622/86 «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός» & Π.Δ. 51/1987 «Καθορισμός των Περιφερειών της χώρας για τον συντονισμό της Περιφερειακής Ανάπτυξης»

⁸ Βλ. Χρυσανθάκης Χαράλαμπος (Επιστημονική διεύθυνση), ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, 2006, σελ. 77

⁹ Βλ. Μπεσίλα –Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση 2004, σελ. 321.

Η αυτοτέλεια μπορεί να διακριθεί στην οργανική – διοικητική δηλαδή το δικαίωμα να λαμβάνουν και να εκτελούν αποφάσεις με δικά τους όργανα, την προσωπική που περιλαμβάνει το δικαίωμα εκλογής των διοικούντων αρχών και διορισμού, προαγωγής και παύσης των κυρίως υπαλλήλων και τη δημοσιονομική που είναι η οικονομική ανεξαρτησία του τοπικού οργανισμού (περιουσία, έσοδα, δαπάνες). Η αυτοτέλεια των οργανισμών περιλαμβάνει μόνο τον κύκλο ενεργειών και δραστηριοτήτων που προκύπτουν από τον ίδιο και όχι από αυτές που τους δίνονται από κεντρικά όργανα.

Αναλυτικότερα η διοικητική αυτοτέλεια συνίσταται στο διαχωρισμό του προσωπικού των τοπικών οργανισμών από αυτό των άμεσων κρατικών υπηρεσιών και στην ανεξαρτησία των Ο.Τ.Α. στην πρόσληψη του προσωπικού τους κατά τη διεξαγωγή του διοικητικού τους έργου. Την ιδιαιτερότητα αυτή τονίζει και το γεγονός της ύπαρξης ξεχωριστού Κώδικα των Δημοτικών και Κοινοτικών υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το Νόμο 3584/2007, από αυτόν τον δημοσίων υπαλλήλων.

Πρέπει να τονιστεί ότι η αυτοτέλεια των οργανισμών δεν αποκλείει τον έλεγχο νομιμότητας αφού η συμμόρφωση στο νόμο είναι αναγκαία σε όλη την Επικράτεια. Το επίθετο «διοικητική» χρησιμοποιήθηκε περισσότερο για να επισημάνει την διοικητική λειτουργία των οργανισμών, όμως ουσιαστική σημασία απέκτησε ο όρος αυτοτέλεια όταν η αναθεώρηση του Συντάγματος όρισε και την οικονομική αυτοτέλεια και συγκεκριμένα: «το Κράτος λαμβάνει όλα τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α.»¹⁰

Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση σήμερα ως νέος θεσμός

Οι νέες Δευτεροβάθμιες Αυτοδιοικήσεις προήλθαν από τη συνένωση των υφισταμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες καταργήθηκαν. Η εδαφική περιοχή αυτών των οργανισμών περιλάμβανε το άθροισμα της εδαφικής περιοχής των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Οι οργανισμοί της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τους 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τους 3 διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία που υπήρχαν, δηλαδή ένα σύνολο 76

¹⁰Βλ. Μπεσίλα-Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση 2004, σελ. 323

διοικητικών ενοτήτων, εξελίχθηκαν σε περιφερειακές αυτοδιοικήσεις σε αριθμό ανάλογο των σημερινών 13 διοικητικών περιφερειών. Ειδικά στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη αντιμετωπίζονται με ειδικές ρυθμίσεις τα θέματα μητροπολιτικού χαρακτήρα.

Στα όρια αυτά συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πορείας, της διατήρησης της κοινωνικής συνοχής. Εξυπηρετείται όμως, η αποτελεσματικότερη υπεράσπιση και διεκδίκηση των συμφερόντων των Ελληνικών περιφερειών στα αρμόδια όργανα της ΕΕ (Επιτροπή των Περιφερειών κοκ.). Θεμελιώνεται, έτσι, η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση με άμεσα αιρετό περιφερειακό συμβούλιο και άμεσα αιρετό περιφερειάρχη και με ενσωματωμένες ως διαμερίσματα τις σημερινές Περιφερειακές Ενότητες, που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο με καθορισμένο αριθμό συμβούλων ανάλογα τον πληθυσμού του κάθε νομού.

Στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση μεταφέρθηκαν εκείνες οι αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που ασκούνται αποτελεσματικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και αρμοδιότητες που ασκούνταν παλιότερα από την κρατική περιφέρεια, εκτός από όσες, έχοντας αμιγώς κρατικό χαρακτήρα, παραμένουν στην αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση.¹¹

Γενικότερα, η περιφερειακή διοίκηση μπορεί να είναι είτε αποκεντρωμένη κρατική υπηρεσία είτε αυτοδιοικούμενη, όπως δείχνει και το παρακάτω σχεδιάγραμμα.

Σχεδιάγραμμα 1: Δομή Διοικητικού Συστήματος

¹¹www.opengov.gr/yfes/

1.4 Διαχωρισμός και λειτουργίες των ΟΤΑ

Ιστορική Αναδρομή

Οι ΟΤΑ σκοπό είχαν να δημιουργήσουν ευκαιρίες ενεργητικής συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και να ενδυναμώσουν το αίσθημα ευθύνης και καθήκοντος του πολίτη απέναντι στη κοινωνία. Θα γίνει μια αναφορά στη λειτουργία του προηγούμενου καθεστώτος ώστε να καταλάβουμε τις αλλαγές που έγιναν με τη νέα Διοικητική Μεταρρύθμιση.

Ο θεσμός της τοπικής Αυτοδιοίκησης κατοχυρώθηκε από το Σύνταγμα του 1975 (άρθρο 102), στο οποίο προβλέπονται οι Α΄ και Β΄ βαθμοί Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα, οι ΟΤΑ αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) και έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Αυτό σημαίνει ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, δική τους περιουσία, δικό τους προϋπολογισμό και απασχολούν δικούς τους υπαλλήλους. Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους. Γι' αυτό, το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων τους. Η μέριμνα αυτή πραγματοποιείται με ρυθμίσεις εκ μέρους του κράτους που να εξασφαλίζουν έσοδα, όπως π.χ. από τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Η πολιτεία ασκεί διοικητική εποπτεία τους ΟΤΑ με τρόπο, όμως, που να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, δηλαδή ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τοπικής αρμοδιότητάς τους και όχι έλεγχο σκοπιμότητας (δεν εξετάζει αν οι πράξεις τους εξυπηρετούν κάποιο σκοπό ή όχι).

Στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ ανήκουν οι τοπικές υποθέσεις. Τοπική υπόθεση είναι εκείνη που αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων της περιφέρειας των ΟΤΑ. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς.

Πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι- Κοινότητες)

Τους ΟΤΑ αποτελούσαν οι Δήμοι και οι Κοινότητες. Πριν την εφαρμογή του προγράμματος Καποδίστριας υπήρχαν 5.800 περίπου Δήμοι και Κοινότητες. Επικεφαλής των Δήμων ήταν οι Δήμαρχοι, οι Κοινοτάρχες και τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια αντίστοιχα.

Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες αρμοδιότητες που ανήκαν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ πρώτης βαθμίδας. Τέτοιες αρμοδιότητες αποτελούσαν: η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (δρόμοι, πάρκα, πλατείες, κ.λπ.), η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων, η συντήρηση των σχολικών κτιρίων, η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων, η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.

Τα όργανα των ΟΤΑ εκλέγονταν απευθείας από το λαό με άμεση, μυστική, και καθολική ψηφοφορία, η οποία γινόταν κάθε 4 χρόνια. Η αμεσότητα της εκλογής των οργάνων αποτέλεσε έκφραση λαϊκής κυριαρχίας. Ήταν μονομελή: ο Δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος για τους δήμους, ο Πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος για τις κοινότητες και συλλογικά: το Δημοτικό Συμβούλιο και η Δημορχιακή Επιτροπή, της δε κοινότητας το κοινοτικό συμβούλιο. Ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος εκτελούσαν τις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, προϊστάμενοι των υπηρεσιών του δήμου ή της κοινότητας και τους εκπροσωπούσαν.

Στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με το Σχέδιο Καποδίστριας, η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε ονομάστηκε «Δημοτικό Διαμέρισμα». Προβλέφθηκε, επίσης, και η δυνατότητα διαίρεσης μιας περιοχής του Δήμου ή της Κοινότητας σε συνοικίες (συνοικιακά συμβούλια). Με τον ΔΚΚ του 2006 (Ν.3463/2006), τα δημοτικά διαμερίσματα μετονομάστηκαν σε τοπικά διαμερίσματα και δήμοι με πληθυσμό μεγαλύτερο από 100.000 κατοίκους διαιρέθηκαν σε υποενότητες που ονομάστηκαν δημοτικά διαμερίσματα. Όργανα των διαμερισμάτων ήταν το συμβούλιο του διαμερίσματος και ο πρόεδρος του¹².

Για την καλύτερη συνεργασία των ΟΤΑ συστάθηκαν οι Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων. Οι ενώσεις αυτές είναι ΝΠΔΔ και διακρίνονταν σε τοπικές (κατά περιφέρεια νομού) και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας. Η συμμετοχή των δήμων και κοινοτήτων στις ενώσεις αυτές ήταν υποχρεωτική. Σκοπός των ενώσεων ήταν η προαγωγή της αυτοδιοίκησης, η έρευνα και μελέτη σχετικών προβλημάτων, κ.λπ.

Με γνώμονα την ανάπτυξη της άμεσης δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο και την ενεργοποίηση του πολίτη στο πλαίσιο των τοπικών κοινωνιών, με τον Δημοτικό

¹²Καποδίστριας Ν.2539/1997

και Κοινοτικό Κώδικα¹³ εισήχθησαν σημαντικοί καινοτόμοι θεσμοί. Στο πλαίσιο αυτό:

- Καθιερώθηκε, τότε για πρώτη φορά, ο θεσμός του τοπικού δημοψηφίσματος. Αυτό ήταν δυνατό να διεξαχθεί είτε με πρωτοβουλία του δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου, είτε με λαϊκή πρωτοβουλία για θέματα που ρητά ορίζονται στον Δ.Κ.Κ.
- Συγχρόνως, εισήχθηκε σύστημα θεσμών συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση των αποφάσεων που έλαβαν τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια. Στους θεσμούς τους εντάχθηκε και η διαβούλευση των οργάνων λήψης αποφάσεων με συλλογικούς φορείς και ενδιαφερόμενες ομάδες του πληθυσμού. Περαιτέρω, καθιερώθηκε η *Χάρτα Δικαιωμάτων του Δημότη*, και η κατάρτιση *Οδηγού του Δημότη*.¹⁴

Δεύτερη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης

Μέχρι το έτος 1994 οι επικεφαλής των Νομών, οι Νομάρχες, διορίζονταν και παύονταν με ΠΔ που εκδιδόταν μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών. Από το 1994 (Ν. 2218/1994 και 2240/1994) οι νομαρχίες αποτέλεσαν τον Β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως ΝΠΔΔ. Τα όργανά τους και το Νομαρχιακό Συμβούλιο ήταν αιρετά και αποτελούσαν όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.¹⁵

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση διακρίνονταν στις απλές διοικητικές περιφέρειες (Νομός) και στις διευρυμένες (διοικητική περιφέρεια περισσοτέρων νομών). Έως το 2010 υπήρχαν συνολικά 54 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (απλές και διευρυμένες). Οι διευρυμένες ήταν οι εξής: α) Αθηνών-Πειραιώς, β) Ροδόπης-Έβρου και γ) Δράμας – Καβάλας – Ξάνθης). Οι δυο βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν ανεξάρτητες μεταξύ τους και ως εκ τούτου οι Ν.Α. δεν ασκούσαν εποπτεία στους Δήμους και στις Κοινότητες. Για την εκπλήρωση του σκοπού τους οι Ν.Α. είχαν πόρους που προέρχονταν από ίδια έσοδα (φόροι, τέλη, δικαιώματα κ.λπ.) και από κρατική επιχορήγηση.

Η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των Νομαρχιών κρίθηκε προβληματική, γιατί αυτές βρίσκονταν ανάμεσα στις αρμοδιότητες της κρατικής διοίκησης αφενός και στις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφετέρου. Στις Ν.Α. άνηκε

¹³ ΔΚΚ Ν.3463/2006

¹⁴ el.wikipedia.org.

¹⁵ «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης» Π.Δ. 30/96 ΦΕΚ Α' 21

πάντως η αρμοδιότητα διοίκησης τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου. Π.χ. χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, διαρρύθμισης και λειτουργίας βιομηχανιών, εξασφάλιση της δημόσιας υγιεινής, η κατασκευή σχολικών κτιρίων, κ.τ.λ.

Τα *Όργανα των Ν.Α.* ήταν: α) το Νομαρχιακό Συμβούλιο β) Οι Νομαρχιακές Επιτροπές και γ) ο Νομάρχης. Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου εκλέγονταν με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία και η θητεία τους ήταν τετραετής. Όλες οι πράξεις των Νομαρχιακών Συμβουλίων και των Νομαρχιακών Επιτροπών αποστέλλονταν στον Γενικό Γραμματέα τους Περιφέρειας για να ελεγχθούν αν ήταν νόμιμες ή όχι. Η ΚΕΔΚΕ και ΤΕΔΚΝΑ δημιούργησαν το *Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ι.Τ.Α.)*, για να καλύψουν την ανάγκη της μελέτης και επιστημονικής προσέγγισης των ζητημάτων που αφορούσαν την Αυτοδιοίκηση.¹⁶

1.5 Διοικητική Διαίρεση στην Ελλάδα

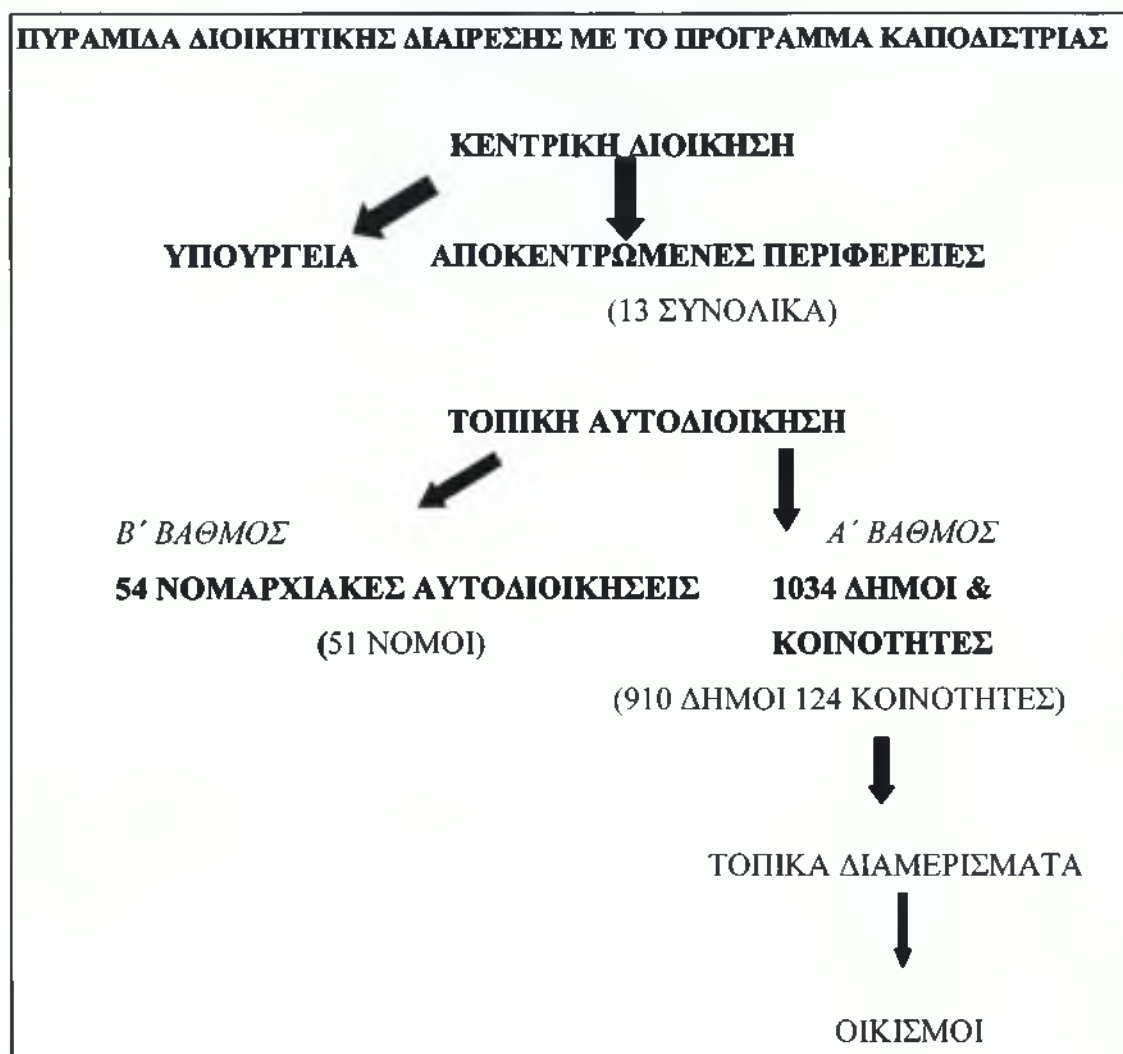
1.5.1 Πρόγραμμα Καποδίστριας

Με τη διοικητική διαίρεση του 1997 που προέκυψε με εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστριας πραγματοποιήθηκε συνένωση παλαιότερων δήμων και κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με αυτή τη διοικητική διαίρεση η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα διαιρέθηκε σε 1033 ΟΤΑ (900 δήμοι και 133 κοινότητες). Στο διάστημα που μεσολάβησε έγιναν τροποποιήσεις έτσι ώστε πριν την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης να έχουμε 1034 ΟΤΑ (910 Δήμοι και 124 Κοινότητες).

Στο γράφημα που ακολουθεί απεικονίζεται η διοικητική διαίρεση της χώρας πριν την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης.

¹⁶el.wikipedia.org

Σχεδιάγραμμα 2: Διοικητική διαίρεση προγράμματος Καποδίστριας.

1.5.2 Νέα Διοικητική Διαίρεση πρόγραμμα Καλλικράτης

Η διοικητική διαίρεση που ισχύει από την 1 Ιανουαρίου 2011 στην Ελλάδα προβλέπεται από το πρόγραμμα «Καλλικράτης» (επίσημος Ν.3852/10). Με το νόμο αυτό ανασυγκροτείται η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση με την συγχώνευση των υφιστάμενων μέχρι τότε 1034 δήμων και κοινοτήτων της χώρας σε 325 δήμους. Οι 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις της χώρας καταργούνται σαν βαθμός αυτοδιοίκησης, παραμένουν όμως σαν διοικητικές ενότητες κάτω από τις αιρετές περιφέρειες και ονομάζονται περιφερειακές ενότητες και εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο με έναν τοπικό αναπεριφερειάρχη. Δημιουργήθηκαν δηλαδή 13 αιρετές

Περιφέρειες οι οποίες θα αποτελούν πλέον τον δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.¹⁷

Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση «αποσύρεται» από τις 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας και συγκροτείται σε 7 «αποκεντρωμένες διοικήσεις». Οι περιφέρειες και οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενοι, δηλ. οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία ανάμεσα στους μόνιμους κατοίκους.

Τα όργανα διοίκησης των νέων μονάδων είναι:

- Ο *δήμος* διοικείται από δήμαρχο και δημοτικό συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία ανάμεσα στους δημότες και τους μόνιμους κατοίκους. Κάθε δήμος χωρίζεται σε διαμερίσματα με την επίσημη ονομασία «δημοτικές ενότητες» και αυτές με τη σειρά τους σε «κοινότητες». Οι τελευταίες διαθέτουν δικά τους συμβούλια, ο ρόλος αυτών όμως είναι συμβουλευτικός και δεν μπορούν να λάβουν αποφάσεις.

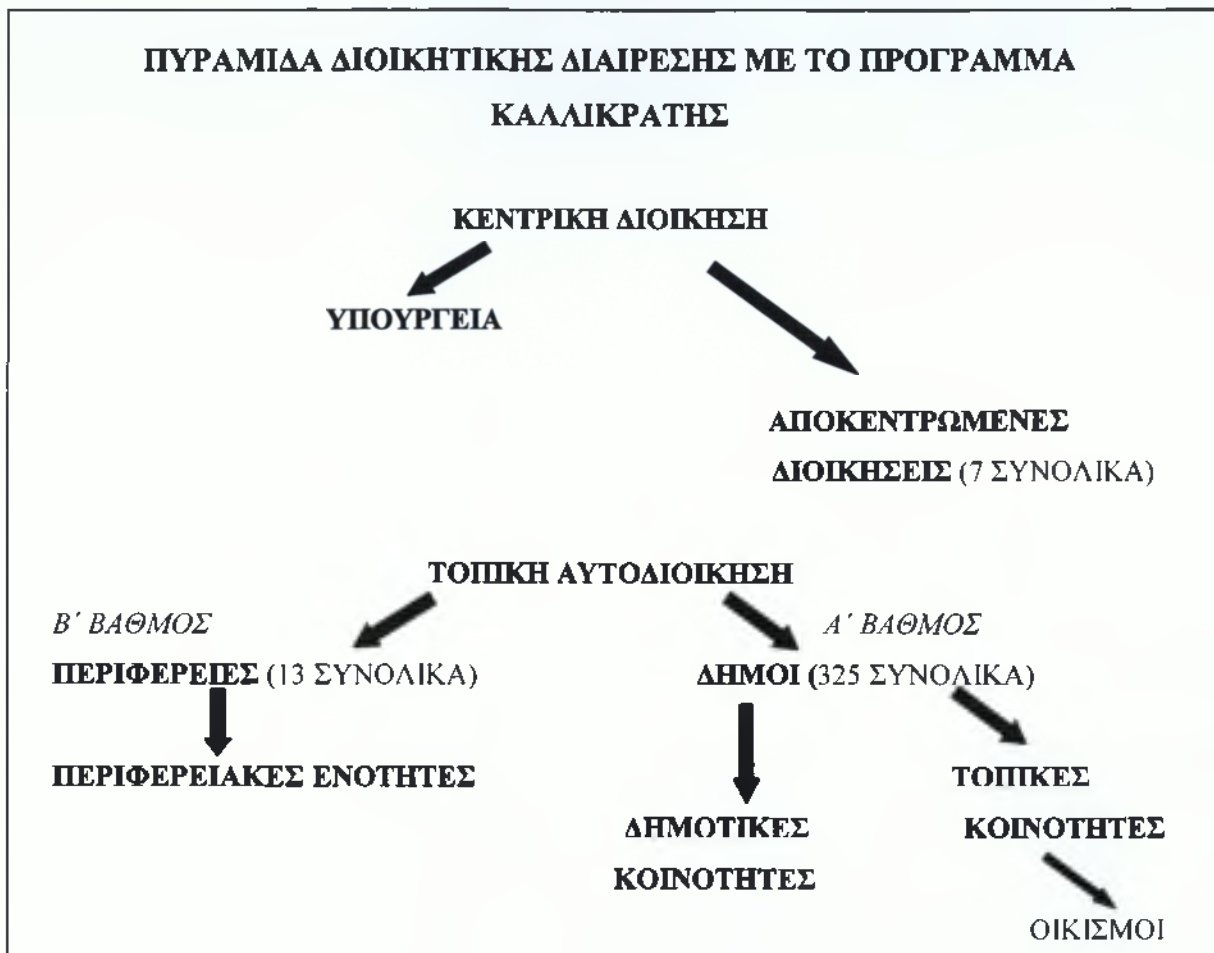
- Η *περιφέρεια* διοικείται από περιφερειάρχη και περιφερειακό συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία ανάμεσα από τους δημότες και τους μόνιμους κατοίκους των δήμων που υπάγονται στην περιφέρεια. Κάθε περιφέρεια διαιρείται σε «περιφερειακές ενότητες», οι οποίες συνήθως συμπίπτουν με τους νομούς. Κάθε περιφερειακή ενότητα διαθέτει δικό της αντιπεριφερειάρχη που προέρχεται από τον εκλογικό συνδυασμό του περιφερειάρχη.

- Η *αποκεντρωμένη διοίκηση* διοικείται από το «γενικό γραμματέα», ο οποίος διορίζεται από την κυβέρνηση και συγκεντρώνει όλες τις αποφασιστικές αρμοδιότητες, το δε συμβούλιό της, στο οποίο συμμετέχουν οι οικείοι περιφερειάρχες και εκπρόσωποι των τοπικών ενώσεων δήμων, έχει κυρίως συμβουλευτικό χαρακτήρα και δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις.¹⁸ Παρακάτω φαίνεται σχηματικά η νέα Διοικητική Διάρθρωση της Χώρας.

¹⁷ Νόμος 3852/2010 Άρθρο 3

¹⁸ Νόμος 3852/2010

Σχεδιάγραμμα 3: Διοικητική διαίρεση με το πρόγραμμα Καλλικράτης

- Οι περιφερειακές ενότητες είναι οι πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις
- Οι 325 δήμοι αποτελούνται από 1034 δημοτικές ενότητες (οι δήμοι και οι κοινότητες του Καποδίστρια)
- Οι 1034 Δημοτικές Ενότητες αποτελούνται από Κοινότητες (δημοτικές και τοπικές, σύνολο 6100) οι οποίες αντιστοιχούν στα πρώην τοπικά διαμερίσματα
- Οι Κοινότητες αποτελούνται από οικισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.1 Ο ρόλος και η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι Οικονομικές λειτουργίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι οικονομικές λειτουργίες του σύγχρονου παρεμβατικού κράτους είναι η επίτευξη δίκαιης διανομής του εισοδήματος, η σταθεροποίηση της οικονομίας και η κατανομή των μέσων παραγωγής. Ο προβληματισμός που προκύπτει είναι ποιο επίπεδο διοίκησης θα εξασφαλίζει μεγαλύτερη επιτυχία στην επίλυση των προβλημάτων διανομής, σταθεροποίησης και κατανομής των μέσων παραγωγής.¹⁹

1) Η Λειτουργία της διανομής

Η Κεντρική Διοίκηση πρέπει να λάβει μέτρα για την αναδιανομή του εισοδήματος, σε διαφορετική περίπτωση οι ενέργειες των ΟΤΑ θα προκαλέσουν αλλαγή στον τόπο εγκατάστασης του κεφαλαίου και των πολιτών και τελικά δεν θα έχουν κανένα αποτέλεσμα.

Για την άσκηση αναδιανεμητικής πολιτικής από τους ΟΤΑ, πρέπει να είναι ετερογενείς όσον αφορά το εισόδημα των δημοτών και ομοιογενείς όσον αφορά τη ζήτηση για δημόσια αγαθά. Με τις μετακινήσεις των πολιτών οι ΟΤΑ θα τείνουν να γίνουν ομοιογενείς και ως μην εφαρμόζονται προγράμματα αναδιανομής. Αν όμως εφαρμοστούν προγράμματα μεταφοράς πόρων από τους πλούσιους στους φτωχούς, οι τάσεις για ομαδοποίηση με βάση την οικονομική τους κατάσταση θα ενισχυθούν και τα εφαρμοζόμενα προγράμματα αναδιανομής θα αυτοκαταργηθούν.

Για παράδειγμα, έστω ότι επιδιώκεται από τους ΟΤΑ αναδιανομή του εισοδήματος και ότι ένας ΟΤΑ ασκεί αρκετά φιλόδοξη αναδιανεμητική πολιτική επιβάλλοντας υψηλή φορολογία στους πλούσιους και παρέχοντας υψηλές εισοδηματικές ενισχύσεις στους φτωχούς. Οι πλούσιοι θα έχουν όφελος με την εγκατάστασή τους αλλού, ενώ οι φτωχοί άλλων περιοχών θα έχουν όφελος αν μετακινηθούν στον ΟΤΑ με την προοδευτική φορολογία και τους υψηλές

¹⁹Βλ. Τάτσος Ν., Δημοσιονομική Αποκέντρωση, 2004, σελ. 23

μεταβιβαστικές πληρωμές. Η μετακίνηση αυτή των πολιτών θα έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση του εισοδήματος και της φορολογικής βάσης στη συγκεκριμένη περιοχή και έτσι δε θα είναι δυνατή η τήρηση του αρχικού προγράμματος. Από το παραπάνω παράδειγμα προκύπτει ότι οι ΟΤΑ δεν μπορούν να ενεργούν ανεξάρτητα και ότι πρέπει σε όλη τη χώρα να εφαρμόζεται ενιαία αναδιανεμητική πολιτική.

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι, οι προσπάθειες αναδιανομής του εισοδήματος έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας όταν γίνονται από την Κεντρική Διοίκηση. Το γεγονός όμως ότι τα εισοδήματα και οι προτιμήσεις των πολιτών διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή σημαίνει ότι υπάρχουν περιθώρια άσκησης ανεξάρτητης αναδιανεμητικής πολιτικής από τους ΟΤΑ.²⁰

2) Η Λειτουργία της σταθεροποίησης

Μια από τις αρμοδιότητες της κεντρικής διοίκησης είναι η επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης και σταθερών τιμών. Η τοπική αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να επιδιώκει τη σταθεροποίηση της οικονομίας, διότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί πιο εύκολα όταν η σταθεροποιητική πολιτική ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση αλλά και γιατί η χρησιμοποίηση μέσων μακροοικονομικής πολιτικής από τους ΟΤΑ μπορεί να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να ασκήσει νομισματική πολιτική γιατί οι ΟΤΑ θα έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα να τυπώνουν χρήμα. Επίσης, δεν είναι δυνατό να υπάρχουν διαφορές στο επιτόκιο αν υπάρχει ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων μεταξύ των περιοχών. Συνεπώς η άσκηση νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να αποκλειστεί και η άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής δε θα έδινε το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται κυρίως με την αύξηση των δαπανών ή και την αύξηση της φορολογίας όταν επιδιώκεται μείωση της συνολικής ζήτησης. Όμως, οι τοπικές οικονομίες είναι μικρές και πολύ ανοικτές, αφού μεγάλο μέρος των αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώνεται προέρχονται από άλλες περιοχές. Έτσι ακόμα και αν αυξηθούν οι δαπάνες, μεγάλο μέρος τους θα αφορά προϊόντα που έχουν εισαχθεί από άλλες περιοχές με συνέπεια να μην υπάρξουν πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στο εισόδημα και στο επίπεδο παραγωγής της περιοχής. Τα μέτρα που θα ληφθούν, ανεξάρτητα από το αν αφορούν την πλευρά των εσόδων ή την πλευρά των

²⁰ Τάτσος Ν., Δημοσιονομική Αποκέντρωση, 2004, σελ. 24

δαπανών, θα έχουν μικρό αποτέλεσμα στην τοπική οικονομία λόγω των εισαγωγών. Το πρόβλημα των εισαγωγών μπορεί να μην εμφανισθεί και καθόλου ή να είναι πολύ μικρότερο αν τα μέτρα για τη σταθεροποίηση της οικονομίας ληφθούν σε εθνικό επίπεδο.

Εκτός από το πρόβλημα των εισαγωγών, η δημοσιονομική πολιτική απαιτεί ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν, τη δημιουργία πλεονάσματος ή ελλείμματος στους τοπικούς προϋπολογισμούς. Σημαντικό μέρος των εσόδων των ΟΤΑ προέρχεται από την επιχορήγηση της Κεντρικής Διοίκησης και δεν αποφασίζεται εύκολα η δημιουργία πλεονάσματος για λόγους άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής, με φόβο ότι θα οδηγήσει σε κατάργηση της κρατικής επιχορήγησης. Επίσης, η διατήρηση για αρκετό καιρό πλεονάσματος ή ελλείμματος θα προκαλέσει μετακίνηση του κεφαλαίου και του πληθυσμού. Τέλος, η σκόπιμη δημιουργία ελλείμματος προϋποθέτει ότι υπάρχει μεγάλη ευχέρεια δανεισμού και πληρωμής των δανείων, κάτι το οποίο δεν ισχύει για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Την ίδια τύχη θα έχουν και τα άλλα μέσα σταθεροποιητικής πολιτικής που χρησιμοποιεί η Κεντρική Διοίκηση, αν τα μέσα αυτά χρησιμοποιηθούν από τους ΟΤΑ. Προκύπτει λοιπόν ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαθέτει λιγότερα μέσα άσκησης σταθεροποιητικής πολιτικής από όσα διαθέτει η Κεντρική Διοίκηση και ότι τα μέσα αυτά, όταν χρησιμοποιούνται από τους ΟΤΑ είναι πιθανό να έχουν τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.²¹

3) Η Λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής

Στη λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής περιλαμβάνονται ο εφοδιασμός της κοινωνίας με δημόσια αγαθά και υπηρεσίες, η ρύθμιση των εξωτερικών οικονομιών και επιβαρύνσεων και η διόρθωση των μονοπωλιακών παρεκκλίσεων. Η παρέμβαση του κράτους στην κατανομή των μέσων παραγωγής μπορεί να απαιτείται για έλεγχο διαφόρων μονοπωλίων ή ολιγοπωλίων, ενθάρρυνση της κατανάλωσης ορισμένων αγαθών και αποθάρρυνση της κατανάλωσης άλλων, δωρεά παροχή ορισμένων αγαθών και κάλυψη της αντίστοιχης δαπάνης με τη φορολογία. Προκύπτει το ερώτημα αν είναι δυνατή η παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την επίτευξη των στόχων αυτών και ποιος ο βαθμός αποτελεσματικότητας της σε σχέση με την Κεντρική Διοίκηση.

²¹ Τάτσος Ν., Δημοσιονομική Αποκέντρωση, 2004, σελ. 25

Για πολλά αγαθά και υπηρεσίες η παροχή τους από την ΚΔ είναι πολύ περισσότερο ικανοποιητική από ό,τι αν γινόταν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ένας σημαντικός λόγος είναι ότι το όφελος από την παροχή αγαθών και υπηρεσιών διαχέεται και σε κατοίκους εκτός της περιοχής στην οποία αυτά παρέχονται, με αποτέλεσμα όταν συγκρίνουμε ΚΔ με ΤΑ, η ΚΔ να έχει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες παρέμβασης.

Ένας άλλος λόγος είναι ότι συχνά τεχνολογικοί παράγοντες συνεπάγονται πολύ μεγαλύτερο όφελος, όταν η παραγωγή γίνεται σε μεγάλη κλίμακα. Πολλά από τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχει το κράτος είναι τέτοιας μορφής, ώστε να ωφελούν όλους τους πολίτες της χώρας. Αν την παροχή των αγαθών αυτών την αναλάβουν οι ΟΤΑ, θα λαμβάνουν υπόψη μόνο το όφελος που θα έχουν οι δημότες τους και όχι το όφελος του κοινωνικού συνόλου. Επειδή όμως οι δημότες μπορεί να μην ωφελούνται σημαντικά από την παροχή μιας επιπλέον μονάδας ενός δημοσίου αγαθού αλλά θα καλύπτουν με την πληρωμή των φόρων το αντίστοιχο κόστος, θα έχουν λόγο να ζητήσουν η παραγωγή του αγαθού αυτού να σταματήσει πριν επιτευχθεί το πιο αποτελεσματικό επίπεδο παραγωγής. Όσο μικρότερο είναι το όφελος που αποκτούν τόσο μικρότερο θα είναι το κίνητρο για αύξηση της παραγωγής του.

Για να επιτευχθεί οικονομικά αποτελεσματικό επίπεδο παραγωγής, πρέπει το κόστος παραγωγής να κατανέμεται στους ΟΤΑ με ίδια αναλογία που κατανέμονται τα οφέλη. Στην περίπτωση αυτή, όλοι οι ΟΤΑ θα είναι πρόθυμοι να προσφέρουν μια επιπλέον μονάδα ενός αγαθού ή υπηρεσίας, εφόσον η αξία της μονάδας αυτής είναι μεγαλύτερη από το κόστος της. Γενικά όμως μπορεί να υποστηριχθεί ότι αν αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση την παραγωγή της μονάδας αυτής, θα υπάρχει υποπροσφορά, γιατί οι ΟΤΑ δε θα λαμβάνουν υπόψη το όφελος που θα έχει η παραγωγή μιας επιπλέον μονάδας τους αγαθού σε όλους τους πολίτες της χώρας.

Σημαντικό στοιχείο της ανάλυσης αποτελεί η χωρική διάσταση του οφέλους που αποφέρει η παροχή δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών. Εκτός από τα αγαθά αυτά το όφελος των οποίων διαχέεται σε όλη τη χώρα και τα οποία κατά συνέπεια είναι προτιμότερο να τα παρέχει η ΚΔ, υπάρχουν και αγαθά το όφελος των οποίων δεν εκτείνεται πέρα από τα όρια μιας κοινότητας. Ορισμένοι κάτοικοι άλλων περιοχών είναι επίσης πιθανό να ωφεληθούν από την παροχή των αγαθών αυτών, αλλά το συνολικό τους όφελος θα είναι πολύ μικρό σε σχέση με το όφελος των κατοίκων της συγκεκριμένης κοινότητας. Η παροχή των αγαθών αυτών όχι μόνο δεν πρέπει να

αποκλεισθεί από την ΤΑ αλλά, αντίθετα, παρουσιάζει αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα.

Οι λόγοι για τους οποίους οι ΟΤΑ πρέπει να παρέχουν τα αγαθά αναλύεται παρακάτω. Προς το παρόν μπορούμε να πούμε ότι η ΤΑ είναι δυνατό να αναμιχθεί με επιτυχία στη λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής, αν διαρθρωθεί σωστά το φορολογικό τους σύστημα και σχεδιασθεί ένα σύστημα επιχορηγήσεων τέτοιο που να κάνει τους ΟΤΑ να αγνοήσουν το κόστος που συνεπάγεται η παροχή οφέλους σε κατοίκους άλλων περιοχών.²²

2.2 Η έννοια των δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών

Έχοντας υπόψη την οικονομική έννοια του όρου ανάγκη, τότε ως *οικονομικό αγαθό* ορίζεται οτιδήποτε ικανοποιεί αυτή. Η επιμέρους διάκριση των αναγκών συνεπάγει ομοίως και τη διάκριση των ικανοποιήσεων αυτών δηλαδή των αγαθών. Έτσι κύρια διάκριση των αγαθών είναι τα φυσικά ή ελεύθερα αγαθά και τα οικονομικά αγαθά. Τα οικονομικά αγαθά είναι μεταξύ εκείνων που αφενός μεν βρίσκονται σε ανεπαρκείς ποσότητες (για τα οποία επικρατεί στενότητα), και αφετέρου η απόκτησή τους απαιτεί κόπους ή και θυσίες, διακρινόμενα έτσι σε υλικά αγαθά και σε παροχή υπηρεσιών.

Γενικά, από εμπορικής άποψης, τα αγαθά διακρίνονται σε *καταναλωτικά*, ή *άμεσα αγαθά* ή *αγαθά πρώτης ανάγκης* και σε *παραγωγικά* ή *έμμεσα* ή *κεφαλαιουχικά* αγαθά. Η διάκριση αυτή αποτελεί τη βάση σχεδόν όλων των οικονομικών θεωριών όσο και τους έννοιες της παραγωγής, της ανταλλαγής, της αξίας, του κέρδους και γενικότερα όλων των οικονομικών διακυμάνσεων και φαινομένων.

Σύμφωνα δε με τους οικονομολόγους η παραγωγή φθίνει όσο περισσότερο κάνει χρήση έμμεσων αγαθών. Μάλιστα δε τα φαινόμενα μιας οικονομικής ύφεσης ή αντίθετα άνθισης εξαρτώνται χρονικά, λαμβάνοντας αντίστοιχες διαστάσεις ανάλογα με το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ κατανάλωσης και παραγωγής, όπου όσο μεγαλύτερο είναι, τόσο η κρίση επιδεινώνεται. Εξ αυτού του λόγου, τουλάχιστον στη σύγχρονη εποχή όπου η πρόοδος της οικονομίας συνδέεται με μεγάλο όγκο κεφαλαίων, τόσο η Δημόσια διοίκηση όσο και οι επιχειρήσεις προσπαθούν να

²²Βλ. Δημοσιονομική Αποκέντρωση, ΤΑΤΣΟΣ Ν.,2004, σελ 16-22

ελέγχουν τα προγράμματα επενδύσεων που αναφέρονται κυρίως σε κεφαλαιουχικά αγαθά²³.

2.3 Διακρίσεις Αγαθών

Καταναλωτικά αγαθά

Τα καταναλωτικά αγαθά συνηθέστερα χρησιμοποιούνται (καταναλώνονται) από τους ανθρώπους, οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως «καταναλωτές», για ικανοποίηση άμεσων αναγκών, εξ ου και η ονομασία τους «άμεσα αγαθά».

Στα καταναλωτικά αγαθά που συνηθέστερα χρησιμοποιούνται για βραχεία χρονική περίοδο περιλαμβάνονται τα ενδύματα, υφάσματα, μηχανές, κτίρια, οχήματα κ.λπ., καθώς και αγαθά για μία χρήση π.χ. ψωμί, λάδι και διάφορα τρόφιμα.²⁴

Παραγωγικά αγαθά

Τα παραγωγικά αγαθά είναι αυτά που παράγουν, (δημιουργούν) οι άνθρωποι καλούμενοι ως «παραγωγοί». Τα παραγωγικά όμως αγαθά δεν μπορούν απόλυτα να ικανοποιήσουν απόλυτα ανθρώπινες ανάγκες αν δεν μετατραπούν (μεταποιηθούν) ή δεν ανταλλαχθούν, προκειμένου έτσι να συμβάλουν σε ικανοποίηση ανάγκης.

Στα αγαθά αυτά η γη κατέχει κυρίαρχη σημασία, τόσο ως «μέσον» αγροτικής ή κτηνοτροφικής παραγωγής όσο και ως αποθηκευτικός χώρος μεταλλευτικής και λατομικής παραγωγής), χωρίς να παραβλέπεται και η θάλασσα αντίστοιχα. Αμέσως μετά ακολουθεί το χρήμα, παράλληλα με τα μέσα, μηχανήματα, οικήματα κ.λπ. που επιχειρείται η παραγωγή.²⁵

Κεφαλαιουχικά αγαθά

Αυτά διακρίνονται επιμέρους σε: πάγια και διακινούμενα αγαθά. Τα μεν πάγια αγαθά περιλαμβάνουν διαρκή αγαθά π.χ. εγκαταστάσεις, εξοπλισμό κ.λπ. τα λεγόμενα ακίνητα (αγαθά), ενώ τα διακινούμενα είναι εκείνα που καταναλώνονται στη διάρκεια της δραστηριότητας (παραγωγής) της επιχείρησης.

²³ el.wikipedia.org

²⁴ <http://el.wikipedia.org/wiki/Αγαθό>

²⁵ <http://el.wikipedia.org/wiki/Αγαθό>

Εκτός όμως τις παραπάνω κύριες διακρίσεις των αγαθών υφίστανται και άλλες με δευτερεύοντα χαρακτήρα όπως:

Τελικά Αγαθά: είναι αγαθά τα οποία αγοράζονται για τελική χρήση και όχι για περαιτέρω μετασχηματισμό σε άλλα προϊόντα.

Ενδιάμεσα Αγαθά: είναι αγαθά τα οποία προορίζονται είτε για να μεταπωληθούν στη μορφή που βρίσκονται, είτε να μετατραπούν σε άλλα αγαθά.

Αναλώσιμα Αγαθά: ή Καταναλωτικά αγαθά χρησιμοποιούνται μια φορά για την ικανοποίηση της ανάγκης.

Διαρκή Αγαθά: είναι αγαθά τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές για την ικανοποίηση μιας ανάγκης.

Υποκατάστατα Αγαθά: είναι τα αγαθά που μπορούν να υποκαταστήσουν στην κατανάλωση κάποια άλλα αγαθά.

Συμπληρωματικά Αγαθά: είναι τα αγαθά των οποίων η κατανάλωση δημιουργεί και την ανάγκη κατανάλωσης άλλων αγαθών.²⁶

2.4 Δημόσια και ιδιωτικά Αγαθά

Τα δημόσια αγαθά είναι αγαθά που παρέχουν οφέλη για ολόκληρη την κοινωνία ή για τμήμα της, άσχετα συνήθως από το αν τα επιμέρους άτομα είναι διατεθειμένα να πληρώσουν για να έχουν τα οφέλη αυτά. *Δημόσια* ή *ιδιωτικά* αγαθά ονομάζονται ανάλογα με την κατανάλωση τους *συλλογική* ή *ατομική* αντίστοιχα.

Το κύριο χαρακτηριστικό που διαφοροποιεί τα δημόσια αγαθά από τα ιδιωτικά είναι η μη ανταγωνιστικότητα ως προς την κατανάλωση. Δηλαδή η κατανάλωση ενός δημοσίου αγαθού από ένα άτομο, δεν αποκλείει την κατανάλωση του από τα υπόλοιπα άτομα ούτε μειώνει την αξία της κατανάλωσης του. Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η μη αποκλεισιμότητα, που σημαίνει ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί κανένα άτομο από την κατανάλωση του δημοσίου αγαθού. Όταν τα δημόσια είναι διαθέσιμα για μια κατηγορία πολιτών, γίνονται αυτόματα διαθέσιμα σε όλους ανεξαιρέτα τους πολίτες, ανεξάρτητα από το αν ορισμένοι από αυτούς δεν είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν το αντίτιμό τους.²⁷ Οι ανάγκες που ικανοποιούν είναι κοινωνικές ανάγκες, ένα παράδειγμα δημοσίου αγαθού είναι η εθνική άμυνα, οι φωτεινοί σηματοδότες στους δρόμους, οι φάροι των λιμανιών τα οποία μπορούν να

²⁶ <http://el.wikipedia.org/wiki/Αγαθό>

²⁷ Βλ. Επιστημονική διεύθυνση: Χρυσανθάκης Χαράλαμπος, 2006, ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

τα χρησιμοποιήσουν όλοι ανεξάρτητα από το αν καταβάλουν κάποιο αντίτιμο για τις υπηρεσίες που τους προσφέρονται. Άλλα παραδείγματα δημοσίων αγαθών είναι, η εσωτερική ασφάλεια, η δικαιοσύνη κ.α.

Διάκριση αγαθών σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον

Το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται ουσιαστικά από την περιουσία του κράτους και των δημοσίων νομικών προσώπων. Όταν αυτή η εξυπηρέτηση γίνεται *άμεσα* στο δημόσιο συμφέρον, τότε τα περιουσιακά αυτά στοιχεία χαρακτηρίζονται ως *δημόσια*. Αντιθέτως όταν η εξυπηρέτηση *δεν είναι άμεση*, τότε αυτά ανήκουν στην *ιδιωτική* περιουσία του κράτους. Οι κύριες διαφορές μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών αγαθών είναι ότι τα πρώτα ανήκουν στο δημόσιο δίκαιο ενώ τα δεύτερα ανήκουν στο ιδιωτικό δίκαιο. Επίσης, η ιδιωτική περιουσία του δήμου μπορεί να μπει εντός συναλλαγής αντίθετα με τη δημόσια περιουσία η οποία κηρύσσεται από το νόμο εκτός συναλλαγής και αποκλείεται κάθε πράξη (αναγκαστική εκτέλεση, κατάσχεση), η οποία μπορεί να οδηγήσει στην απαλλοτρίωσή τους.²⁸

2.5 Διάκριση δημοσίων αγαθών

Τα δημόσια αγαθά (*public goods*) διακρίνονται στα *κοινά σε όλους αγαθά*, όπως είναι ο ατμοσφαιρικός αέρας και η ανοικτή θάλασσα τα οποία δεν μπορούν να γίνουν αντικείμενο κυριότητας. Βασική κατηγορία δημοσίων αγαθών είναι τα *κοινόχρηστα αγαθά* τα οποία είναι δημιουργίες της φύσης ή ανθρώπινες κατασκευές, σύμφωνα με το άρθρο 967 του Αστικού Κώδικα αυτά απαριθμούνται στα: *νερά με ελεύθερη και αέναη ροή* όπως οι ποταμοί, *δρόμοι, πλατείες, λιμάνια, όχθες ποταμών, και μεγάλες λίμνες με τις όχθες τους*. Άλλη κατηγορία δημοσίων αγαθών είναι τα *ιδιόχρηστα αγαθά*, τα οποία προορίζονται για την εξυπηρέτηση δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών ή θρησκευτικών σκοπών και δεν διατίθενται για άμεση χρήση π.χ. μέσα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ύδατος, κρατικά κτίρια, σχολεία, νοσοκομεία, στρατιωτικές εγκαταστάσεις και οπλισμός.

²⁸Βλ. Επιστημονική διεύθυνση: Χρυσανθάκης Χαράλαμπος, 2006, ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ο καθορισμός ενός πράγματος ως δημοσίου είτε είναι δημιουργία της φύσης είτε ανθρώπινο κατασκευάσμα αποτελεί νομική πράξη και γίνεται μόνο από το νομοθέτη ή τη διοίκηση, έπειτα από νομοθετική εξουσιοδότηση. Επομένως, η ιδιωτική βούληση δεν αρκεί για τον χαρακτηρισμό ενός πράγματος ως δημοσίου. Είναι άλλο η ελεύθερη πρόσβαση του κοινού σε ένα ιδιωτικό αγαθό π.χ. ιδιωτικό μουσείο και άλλο ο χαρακτηρισμός του ως δημόσιο. Τις πιο πολλές φορές ο χαρακτηρισμός αυτός συμπίπτει με τη διάθεση του πράγματος στο κοινό π.χ. παράδοση ενός νέου δρόμου στην κυκλοφορία, ενώ σε μερικές περιπτώσεις η διάθεση έπεται του χαρακτηρισμού.

Η κατάργηση ενός δημοσίου αγαθού μπορεί να γίνει είτε με την καταστροφή ή την εξαφάνιση του, είτε με τον αποχαρακτηρισμό του, και πάλι με νόμο ή πράξη της διοίκησης βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης. Όπως και για τον χαρακτηρισμό ενός αγαθού ως δημοσίου έτσι και για τον αποχαρακτηρισμό του δεν αρκεί ούτε η ιδιωτική βούληση αλλά ούτε η μη χρήση του πράγματος.

Τα δημόσια αγαθά ανήκουν κατά κανόνα στο δημόσιο ή άλλο δημόσιο νομικό πρόσωπο, είναι όμως δυνατόν η κυριότητα τους να μεταβιβαστεί αρχικά ή μεταγενέστερα σε ιδιώτες εφόσον δεν εμποδίζεται ο δημόσιος σκοπός που αυτά εξυπηρετούν. Το άρθρο 968 του Αστικού Κώδικα καθιερώνει τεκμήριο κυριότητας επί των δημοσίων αγαθών υπέρ του Δημοσίου, αλλά δεν αποκλείει και την ιδιωτική κυριότητα σε αυτά, η οποία μπορεί να υπάρξει όταν ένα ιδιωτικό πράγμα χαρακτηριστεί ως δημόσιο χωρίς να μεταβιβαστεί η κυριότητα σε αυτά στο δημόσιο είτε όταν η κυριότητα μεταβιβαστεί σε ιδιώτη, τους και όταν ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου μετατραπεί σε ιδιωτικού δικαίου. Επίσης τα ιδιόχρηστα πράγματα μπορούν να ανήκουν σε ιδιώτη, εκτός εάν ο σκοπός που εξυπηρετούν είναι ασυμβίβαστος με την ιδιωτική κυριότητα.²⁹

Κοινωνικά-Συλλογικά Αγαθά

Ένα άλλο είδος δημοσίων αγαθών είναι τα Κοινωνικά Αγαθά (*Merit Goods*). Είναι τα αγαθά τα οποία η κυβέρνηση θεωρεί ότι πρέπει να παρέχονται ανεξάρτητα από τις προτιμήσεις των καταναλωτών. Αυτό συμβαίνει επειδή η κατανάλωση τους προκαλεί θετικές εξωτερικότητες που αυξάνουν την κοινωνική ευημερία. Για

²⁹Βλ. Επιστημονική διεύθυνση: Χρυσανθάκης Χαράλαμπος, 2006, ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

παράδειγμα η υγιεινή διατροφή οδηγεί σε αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής αλλά και της ποιότητας διαβίωσης και τελικά οδηγεί σε αύξηση του παραγόμενου προϊόντος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η ελεύθερη αγορά να οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα δηλαδή σε υποκατανάλωση των κοινωνικών αγαθών. Άλλα παραδείγματα κοινωνικών αγαθών είναι η εκπαίδευση και ιατρική περίθαλψη. Επίσης υπάρχουν τα αγαθά που θεωρούνται κοινωνικά επιβλαβή (Demerit Goods) και προκαλούν αρνητικές εξωτερικότητες που μειώνουν την κοινωνική ευημερία. Παραδείγματα τέτοιων αγαθών είναι το τσιγάρο, το αλκοόλ και τα ναρκωτικά.³⁰

2.6 Παροχή Τοπικών Δημοσίων Αγαθών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Σύμφωνα με τα παραπάνω προκύπτει ότι, η λειτουργία της κατανομής των μέσων παραγωγής σχετίζεται άμεσα με την αποκέντρωση. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες των οποίων το όφελος διαχέεται στους κατοίκους όλης της χώρας πρέπει να παρέχονται από την Κεντρική Διοίκηση, ενώ τα αγαθά των οποίων το όφελος περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό στα όρια κάποιας συγκεκριμένης περιοχής μπορούν να παρέχονται τοπικά. Η παροχή αγαθών και υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση που έχουν περιορισμένη γεωγραφική διάχυση του οφέλους, έχει σημαντικά πλεονεκτήματα.

Πρώτον, είναι αντικειμενικά δύσκολο η ΚΔ να έχει σαφή γνώση των αναγκών, των προτεραιοτήτων και των ιδιαίτερων συνθηκών κάθε περιοχής. Αντίθετα, η ΤΑ έχει άμεση γνώση των προβλημάτων που απασχολούν την περιοχή και είναι η μόνη αρμόδια για να τα ιεραρχήσει.

Δεύτερον, με την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων δίνεται η ευκαιρία στους πολίτες να συμμετάσχουν σε θέματα που τους αφορούν, ενώ αντίθετα αν η παροχή όλων των αγαθών και υπηρεσιών γινόταν από το κέντρο η συμμετοχή τους αυτή θα περιοριζόταν στο ελάχιστο. Είναι πολύ ευκολότερο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να είναι κοντά στους πολίτες απ' όπi είναι στην Κεντρική Διοίκηση, αφού τα μέλη των τοπικών συμβουλίων μπορούν να διατηρούν επαφές με τους πολίτες περισσότερο συχνές και ειλικρινείς, και στους πολίτες δίνεται η δυνατότητα όχι μόνο να εκφράσουν τη γνώμη τους δημοσίως αλλά και να εισακουσθούν.

³⁰ cf. wikipedia.org

Τρίτον, η παροχή πολλών αγαθών και υπηρεσιών από την ΤΑ γίνεται φθηνότερα και πολύ πιο αποτελεσματικά. Γιατί όχι μόνο μειώνεται ο αριθμός των καναλιών μέσα από τα οποία πρέπει να περάσουν τα διάφορα θέματα, αλλά έχοντας οι ΟΤΑ πλήρη γνώση των τοπικών συνθηκών τα αποτελέσματα είναι πολύ καλύτερα.

Τέταρτον, με τις μεγάλες διαφορές που έχουν στις ανάγκες οι μεγάλες περιοχές, το ενιαίο πρότυπο που επιβάλλει η ΚΔ οδηγεί σε μη αποτελεσματική αξιοποίηση του δημόσιου χρήματος. Επίσης η διαδικασία με βάση την οποία αποφασίζεται στο επίπεδο της ΚΔ η διάθρωση και η κατανομή των δημοσίων δαπανών, είναι πολύ πιθανό να οφείλεται σε πολιτικές σκοπιμότητες παρά να υπακούει αποκλειστικά σε οικονομικά κριτήρια. Γιατί οι αμφιβολίες όσον αφορά τα πραγματικά κίνητρα των αποφάσεων θα είναι μεγαλύτερες αν δεν υπάρχει αποκέντρωση, με συνέπεια να αυξάνει και το χάσμα μεταξύ διοικούντων και διοικούμενων.

Πέμπτον, η Τοπική Αυτοδιοίκηση χαρακτηρίζεται από μικρότερη αδράνεια στη δοκιμή νέων ιδεών και πειραματισμών από ότι η Κεντρική Διοίκηση, ενώ παράλληλα το κόστος μιας πιθανής αποτυχίας είναι πολύ μικρότερο.

Έκτον, η μεταβίβαση ουσιαστικών αρμοδιοτήτων από το κέντρο προς τους ΟΤΑ αποτελεί το σημαντικότερο ίσως μέσο για τον περιορισμό τους γραφειοκρατίας και την αύξηση της παραγωγικότητας στη δημόσια διοίκηση. Συγκεκριμένα, η αποκέντρωση προκαλεί ανταγωνιστικές πιέσεις που οδηγούν τους ΟΤΑ στην υιοθέτηση περισσότερο αποδοτικών μεθόδων και διαδικασιών, με συνέπεια να αυξάνει η αποδοτικότητα στην παραγωγή δημοσίων αγαθών. Παράλληλα, ελαφρύνεται το έργο της Κεντρικής Διοίκησης, η οποία μπορεί πλέον να επιδοθεί καλύτερα στο επιτελικό τους έργο και στη χάραξη στρατηγικής. Τέλος, η αποκέντρωση βοηθάει στο να γίνει περισσότερο κατανοητό το όφελος και το κόστος των δημοσίων προγραμμάτων. Αυτό, εκτός των άλλων, σημαίνει ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι περισσότερο ορθολογικές γιατί το όφελος των προγραμμάτων το απολαμβάνουν αυτοί που χρηματοδοτούν το κόστος τους.

Για τους πιο πάνω λόγους πιστεύεται ότι η ΤΑ εξασφαλίζει την προσφορά των δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών σε περισσότερο υγιή και αποτελεσματική βάση, επιτυγχάνει τη μείωση της γραφειοκρατίας, χαμηλότερο κόστος διαχείρισης και

γενικότερα εξασφαλίζει καλύτερη κατανομή των χρηματικών πόρων που διαχειρίζεται ο δημόσιος τομέας.³¹

2.7 Το σύστημα χρηματοδότησης της ΤΑ

Οι βασικές πηγές χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι οι φόροι, τα τέλη, τα έσοδα από εκμετάλλευση περιουσίας και οι κρατικές επιχορηγήσεις. Στις περισσότερες χώρες το άθροισμα των εσόδων από τις τέσσερις αυτές πηγές αποτελεί ποσοστό υψηλότερο από το 90% των συνολικών εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Άλλες πηγές εσόδων είναι τα δάνεια, τα έσοδα από την επιβολή προστίμων, από την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων κλπ.

Ειδικότερα, παρατηρείται ότι σε αρκετές χώρες (Δανία, Γαλλία, Ισπανία) τα φορολογικά έσοδα αποτελούν ποσοστό υψηλότερο του 40% των συνολικών εσόδων των ΤΑ, ενώ σε ορισμένες από αυτές το ποσοστό συμμετοχής τους είναι πολύ υψηλότερο (Σουηδία, Αυστρία). Πολύ υψηλό είναι επίσης το ποσοστό συμμετοχής των εσόδων από κρατικές επιχορηγήσεις, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 17% και 74%, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των άλλων πηγών εσόδων βρίσκεται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα.³²

Πιο πάνω έγινε αναφορά στη διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, τώρα θα αναφερθούμε στη δημοσιονομική αυτοτέλεια. Η δημοσιονομική αυτοτέλεια είναι η οικονομική ανεξαρτησία του αυτοδιοικούμενου οργανισμού, με την έννοια ότι μπορεί να έχει τη δική του περιουσία και δικά του έσοδα, να διαχειρίζεται και να διαθέτει αυτά κατά βούληση, να καθορίζει τα έξοδα του, να επιβάλλει δημόσια βάρη, ιδιαίτερα φόρους, για την κάλυψη των εξόδων του, να συντάσσει δικό του προϋπολογισμό και απολογισμό και να ασκεί το δικό του δημοσιονομικό αυτοέλεγχο.

Το Κράτος οφείλει να παρέχει στους τοπικούς οργανισμούς επαρκή οικονομικά μέσα για την εκπλήρωση των σκοπών τους. Το Σύνταγμα δεν αναγνώρισε στους τοπικούς οργανισμούς μια απεριόριστη φορολογική εξουσία, γιατί αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε επιβάρυνση του εθνικού εισοδήματος. Οι φόροι πρέπει να κατανέμονται δίκαια μεταξύ του κράτους και των Ο.Τ.Α. ανάλογα με τις ανάγκες τους και επιπλέον να προβλέπει παροχές στους οικονομικά ασθενέστερους και ενισχύσεις από τον προϋπολογισμό. Η παραχώρηση πηγών εσόδων μπορούν να

³¹ Βλ. Δημοσιονομική Αποκέντρωση, ΤΑΤΣΟΣ Ν, 2004, σελ 22

³² Πηγή: international monetary fund, έσοδα-έξοδα Δήμων και Κοινοτήτων

εξασφαλίζουν στις τοπικές διοικήσεις την χάραξη ανεξάρτητης δημοσιονομικής πολιτικής. Η πραγματικότητα των Ελληνικών Νόμων και η ύπαρξη κρατικών επιχορηγήσεων προδιαθέτουν τους τοπικούς οργανισμούς να εξακολουθούν να αγωνίζονται για την οικονομική αυτοτέλεια και αυτοδυναμία τους.

Η νομοθεσία και ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων προβλέπει ότι τα έσοδα των Ο.Τ.Α. προέρχονται από τα *τακτικά* : α) από θεσμοθετημένους πόρους, β) από έσοδα κινητής και ακίνητης περιουσίας, γ) από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, δ) από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές που επιβάλλονται και εισπράττονται από τοπικούς οργανισμούς, ε) τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές και τα *έκτακτα*: α) δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομίες, β) εκποίηση περιουσίας και γ) κάθε άλλη πηγή.³³ Οι δαπάνες των δήμων και κοινοτήτων είναι υποχρεωτικές, τις οποίες ορίζει ο Νόμος ρητά και προαιρετικές, δηλαδή η διενέργειά τους επαφίεται στην κρίση των δημοτικών και κοινοτικών οργάνων. Επίσης μπορεί να γίνεται μεταβίβαση κρατικών υποθέσεων στους τοπικούς οργανισμούς με τη ταυτόχρονη κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τη διεκπεραίωσή τους. Όλα τα έσοδα και οι δαπάνες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης εγγράφονται στον προϋπολογισμό.³⁴

³³ Ν.3463/2006

³⁴Βλ. Μπέσιλα - Βήκα, 2004, «Τοπική Αυτοδιοίκηση», σελ 143

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Εισαγωγικά

Ως «αρμοδιότητα» ορίζεται η ικανότητα «που απονέμει το δίκαιο στο όργανο για την επιτέλεση ορισμένου έργου» δηλαδή «είτε να θεσπίζει με πράξεις του κανόνες δικαίου (ατομικούς ή απρόσωπους) μονομερώς ή με συμβάσεις, είτε να συμβάλλει στη θέσπιση τέτοιων κανόνων είτε να προβαίνει σε υλικές ενέργειες». Η αρμοδιότητα είναι η «υποκειμενική όψη της λειτουργίας και η εξειδίκευση της».³⁵

Το περιεχόμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων με τρόπο που να οδηγεί στην βιώσιμη τοπική ανάπτυξη δηλαδή την προώθηση και εξυπηρέτηση των τοπικών συμφερόντων, σύμφωνα με το Σύνταγμα και το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα. Η έννοια της τοπικής υπόθεσης και ο προσδιορισμός του τοπικού συμφέροντος δεν είναι ευχερής. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το τοπικό συμφέρον αποτελεί έκφραση του δημοσίου συμφέροντος που διέπει ολόκληρη την κρατική δραστηριότητα. Βασικό στοιχείο των τοπικών υποθέσεων είναι η προαγωγή των κοινωνικών, οικονομικών και οικολογικών αναγκών της περιφέρειας του Ο.Τ.Α. και την ικανοποίηση βασικών αναγκών των κατοίκων του. Συνεπώς όλες οι τοπικές υποθέσεις υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το Άρθρο 102 του συντάγματος αναφέρει ότι η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και των κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της.

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες ασκούν επίσης, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους έχουν ανατεθεί για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Βασικές αρχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να τηρούνται κατά την κατανομή και την άσκηση αρμοδιοτήτων είναι η αρχή της επακρουικότητας και η αρχή της εγγύτητας.³⁶

Κατά καιρούς γίνεται αναφορά νομοθετική στις αρμοδιότητες και τις τοπικές υποθέσεις, αξιοσημείωτο είναι το άρθρο 24 του Π.Δ. 323/1989 το οποίο καθόριζε ένα

³⁵Βλ. Χλέπας Ν., 1998, Προοπτικές της τοπικής δημοκρατίας,σελ.186

³⁶Βλ. Δεληθέου Β., 2008, Τοπική Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση, σελ 47

ελάχιστο όριο τοπικών υποθέσεων, οι οποίες δεν μπορούσαν ν' αφαιρεθούν από τους Ο.Τ.Α. και τους οποίες ονόμαζε *αποκλειστικές* αρμοδιότητες με την έννοια ότι *ασκούνταν αποκλειστικά από το Δήμο ή την Κοινότητα και όχι από το Κράτος*³⁷. Οι συντρέχουσες αρμοδιότητες, οι οποίες είναι απλά ενδεικτικές, σε αντίθεση με την αυστηρά περιοριστική των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων και προαναφέραμε και οι οποίες ασκούνταν εφόσον τους αποφασίσει το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.³⁸

Παρόλο που αυτό το νομοθέτημα μπορεί να αποτελούσε πλεονέκτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ο Ν. 2218/1994 ήρθε να καταργήσει τα συγκεκριμένα άρθρα που έκαναν διάκριση των αρμοδιοτήτων σε αποκλειστικές και συντρέχουσες, αφού η νομοθετική απαρίθμηση των τοπικών υποθέσεων δεν μπορεί να είναι οριστική. Εξάλλου οι τοπικές και εθνικές υποθέσεις σήμερα μπορούν να αλληλοεξαρτώνται και η βιωσιμότητα του κράτους μπορεί να κριθεί από το πόσο βιώσιμος είναι ένας τόπος. Απόρροια όσων προαναφέρθηκαν είναι ότι οι τοπικοί οργανισμοί μπορούν να αναπτύξουν οποιαδήποτε δραστηριότητα που προάγει τα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά και πνευματικά συμφέροντα των κατοίκων τους.³⁹

Ένας άλλος διαχωρισμός των τοπικών υποθέσεων είχε αποτυπωθεί στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Π.Δ. 410/1995), σύμφωνα με τον οποίο: η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να προσφέρει υπηρεσίες των οποίων το εύρος είναι αρκετά μεγάλο. Οι επιμέρους δραστηριότητες θα μπορούσαν να ταξινομηθούν σε «δοτές», δηλαδή αυτές που τους παρέχονται και «ίδιες» αυτές που προκύπτουν από την ίδια την λειτουργία τους. Όπως και να έχει η άσκηση της τοπικής δημόσιας διοίκησης από τους Ο.Τ.Α. συνεπάγεται το δικαίωμα του Κράτους να ρυθμίζει νομοθετικά την οργάνωση και λειτουργία των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και το δικαίωμα του να ελέγχει με διοικητικά ή δικαστικά όργανα του την τήρηση των νόμων από αυτά. Η διοικητική εποπτεία περιλαμβάνει αφενός τον έλεγχο του προσώπου και αφετέρου τον έλεγχο των πράξεων των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η νομοθετική εξουσία ασκεί έλεγχο νομιμότητας ο οποίος δεν επιτρέπεται να περιορίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των οργανισμών. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρούνται από τη σύγχρονη επιστήμη αυτοτελείς φορείς δημόσιας

³⁷ Π.Δ. 323/1989, άρθρο 24

³⁸ Π.Δ. 76/1985, άρθρο 24

³⁹ Ν. 2218/1994

διοίκησης, ανεξάρτητοι από το κράτος, στην καθιέρωση και εξασφάλιση των οποίων αποβλέπει η κρατική εποπτεία.

Το 2006 πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά θεματική συστηματοποίηση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α.: « *Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας*». ⁴⁰ Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως τους τομείς:

- α) Ανάπτυξης
- β) Περιβάλλοντος
- γ) Ποιότητα ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών
- δ) Απασχόλησης
- ε) Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης
- στ) Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού
- ζ) Πολιτικής προστασίας.

3.1 Οι Αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων σύμφωνα με τον ΔΚΚ 2006 (Ν.3463/06)

Οι αρμοδιότητες πριν τον Καλλικράτη

Οι αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων ήταν μέχρι τον Δημοτικό και Κοινωνικό Κώδικα του 2006 διάσπαρτες σε διάφορα νομοθετήματα, γεγονός που δεν δημιουργούσε μόνο δυσχέρειες στον εντοπισμό τους, αλλά και πολλές αμφισβητήσεις για το εύρος πολλών από αυτές λόγω της γενικής και αόριστης περιγραφής τους. Το πρόβλημα είχε αποκτήσει και μεγάλη πρακτική σημασία, δεδομένου ότι κατά τη διενέργεια του προληπτικού ελέγχου νομιμότητας των δαπανών Δήμων και Κοινοτήτων άνω των 5.000 κατοίκων, πολλές φορές επικρατούσε ασάφεια για το εάν ορισμένες δαπάνες πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων που έχουν απονεμηθεί. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, αλλά κυρίως για τον εκσυγχρονισμό του πλέγματος των αρμοδιοτήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων, για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε

⁴⁰ Ν. 3463/2006. άρθρο 75

μια θεματική συστηματοποίησή τους. Άξονες της συστηματοποίησης αυτής είναι η απλούστευση της άσκησής τους, ο περιορισμός της γραφειοκρατίας και η πιστή εφαρμογή της αρχής της εγγύτητας για την παροχή των υπηρεσιών των ΟΤΑ προς τους πολίτες. Περαιτέρω, η συστηματοποίηση αυτή των αρμοδιοτήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων ανέδειξε και τομείς που στο ισχύον τότε νομικό πλαίσιο ήταν υποβαθμισμένοι, όπως το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η απασχόληση κλπ.

Οι αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων κατανεμήθηκαν σε επτά τομείς, οι οποίοι αναφέρθηκαν και πιο πριν. Ο καθένας από τους τομείς αυτούς περιελάμβανε ενδεικτική απαρίθμηση τοπικών υποθέσεων, για τις οποίες είχαν αρμοδιότητα οι Δήμοι και οι Κοινότητες. Δεδομένου ότι κατά την εφαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων του ισχύοντος Κώδικα παρατηρήθηκαν αμφισβητήσεις ως προς τον χαρακτηρισμό μιας υπόθεσης ως τοπικής, έγινε προσπάθεια να είναι όσο το δυνατόν πληρέστερη και αναλυτική η ενδεικτική αυτή καταγραφή των τοπικών υποθέσεων, τουλάχιστον όσον αφορά αυτές που σχετίζονταν της καθημερινότητας του πολίτη.

Ιδιαίτερη μέριμνα λήφθηκε για αρμοδιότητες, των οποίων η άσκηση επηρέασε την καθημερινή επαφή των πολιτών με τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού, όπως θέματα που ήταν σχετικά με τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στόχος ήταν η απλούστευση των διαδικασιών προς όφελος του πολίτη, μέσω της σύντμησης προθεσμιών και του περιορισμού των περιπτώσεων επικάλυψης αρμοδιοτήτων.

Ο προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων είχε όμως και μία άλλη πλευρά. Υπήρχαν και υποθέσεις, οι οποίες, ενώ δεν είχαν το χαρακτήρα της τοπικής υπόθεσης, ήταν δηλαδή κρατικές αρμοδιότητες, είχαν, ωστόσο, ανατεθεί με νόμο στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση (π.χ. τέλεση πολιτικού γάμου, τήρηση ληξιαρχικών βιβλίων κλπ.). Η Επιτροπή σύνταξης του σχεδίου του Κώδικα έκρινε σκόπιμη την αναλυτική καταγραφή των αρμοδιοτήτων αυτού του είδους που είχαν ανατεθεί στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Έτσι, για πρώτη φορά, επιχειρήθηκε συγκεκριμένη αναφορά τους αρμοδιότητες αυτής της κατηγορίας, ώστε να αποσαφηνισθεί η φύση τους. Σημειώνεται ότι η ειδική αυτή κατηγορία αρμοδιοτήτων δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας εκ μέρους των Δήμων και των Κοινοτήτων, ακόμη και σε επίπεδο επιχειρήσεων αμιγώς κοινωφελούς χαρακτήρα, ούτε και ν' ανατεθεί η άσκησή τους από τους Δήμους και τους Κοινότητες σε άλλα ΝΠΔΔ.

Περαιτέρω προσδιορίστηκαν οι γενικές αρχές που έπρεπε να λάβουν υπόψη τους οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Έτσι, καθιερώθηκε, κατ' αρχήν, η υποχρέωση εναρμόνισης της πολιτικής τους, όχι μόνο με το ισχύον κάθε φορά θεσμικό πλαίσιο, αλλά και με τις πολιτικές που εφαρμόζονταν σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και σχετίστηκαν με τις αρμοδιότητές τους. Τονίστηκε η ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές, δημόσιες αρχές και οργανισμούς, η ανάγκη της διασφάλισης της πλέον επωφελούς και αποτελεσματικής χρήσης των πόρων που διέθεταν και της ισόρροπης κατανομής τους, η ανάγκη διασφάλισης υψηλής ποιότητας και επάρκειας παροχής υπηρεσιών και η ανάγκη περιβαλλοντικής προστασίας, προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης.

Τέλος, διευρύνθηκε η δυνατότητα των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, να θέτουν κανόνες και να ρυθμίζουν μια σειρά ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, εκδίδοντας τοπικές κανονιστικές αποφάσεις. Έτσι, για πρώτη φορά, κατοχυρώθηκε το δικαίωμα τους να θέτουν τέτοιους κανόνες και ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε Δήμο και Κοινότητα, για μια σειρά ζητήματα που είχαν σχέση και επηρέαζαν άμεσα τις λειτουργίες της πόλης και τη ζωή των κατοίκων. Για παράδειγμα, οι τοπικές αρχές είχαν πλέον τη δυνατότητα να προσδιορίζουν τους όρους και τους ώρες λειτουργίας μουσικής στα κέντρα διασκέδασης, να θέτουν ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος κλπ. Με την έκδοση τοπικών κανονιστικών διατάξεων, οι οποίες σημειωτέον, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του νέου τότε αυτού κώδικα, καταρτίστηκαν μετά από διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς, διασφαλίστηκε η ισονομία και η διαφάνεια στην άσκηση των εξουσιών τους.⁴¹

Με το άρθρο 75 του τρίτου μέρους του Ν.3463 του ΔΚΚ, επιχειρήθηκε μια λεπτομερής, αλλά όχι εξαντλητική, περιγραφή των αρμοδιοτήτων των Δήμων και Κοινοτήτων, οι οποίες απορρέουν από τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Για πρώτη φορά επιχειρήθηκε μία συστηματοποίηση και ενδεικτική κατηγοριοποίηση των αρμοδιοτήτων αυτών, που αναφέρονται τους επτά τομείς.

Οι διατάξεις αυτού του άρθρου αναφέρονται όχι μόνο σε αρμοδιότητες που ήδη ανήκαν στους Δήμους και τους Κοινότητες, αλλά περιελάμβαναν και ρυθμίσεις

⁴¹ Αιπολογική έκθεση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, 2006, σελ 4-6

που, για πρώτη φορά, αναφέρθηκαν ρητά ως νέες αρμοδιότητες στο πλαίσιο της διοίκησης των τοπικών υποθέσεων αφού, όπως προαναφέρθηκε, η έννοια της τοπικής υπόθεσης δεν μπορεί εύκολα να προσδιορισθεί. Έτσι, πχ., για πρώτη φορά, οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ μπόρεσαν να θέσουν με τις κανονιστικές τους πράξεις ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για την ίδρυση και εγκατάσταση επιχειρήσεων που επηρέαζαν το φυσικό, αρχιτεκτονικό κλπ. Περιβάλλον, αλλά και την αισθητική και την εν γένει λειτουργία του χώρου τους. Στην περίπτωση αυτή αναφέρθηκε ως παράδειγμα η δυνατότητα του Δημοτικού Συμβουλίου να θεσπίζει με κανονιστική του πράξη συγκεκριμένο τρόπο γραφής των επιγραφών καταστημάτων σε οικισμό που χαρακτηρίζεται ως παραδοσιακός.

Με το άρθρο 76 του σχεδίου του προτεινόμενου Κώδικα καθορίστηκε ο τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων στο πλαίσιο της έννομης τάξης, συμπεριλαμβανομένων και των κανονιστικών διατάξεων που οι ίδιοι θέσπιζαν.

Δόθηκε μάλιστα η δυνατότητα στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ να ιδρύουν, ως αυτοτελή υπηρεσία, Δημοτική Αστυνομία, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Το γεγονός ότι η Δημοτική Αστυνομία αποτέλεσε αυτοτελή υπηρεσία δεν είχε την έννοια της λειτουργικής της αυτονομίας και της ανεξάρτησής της από το μονομελές όργανο του οικείου ΟΤΑ, αφού ο Δήμαρχος εξακολούθησε να είναι ιεραρχικά προϊστάμενος. Με τον χαρακτηρισμό αυτό δόθηκε το στίγμα της διαφοροποιημένης λειτουργικής διάρθρωσής της έναντι των λοιπών υπηρεσιών του Δήμου, στο πλαίσιο προεδρικού διατάγματος που προβλέπει τόσο τα προσόντα πρόσληψης του ένστολου προσωπικού που τη στελεχώνει, όσο και τις ειδικές αρμοδιότητες και τον τρόπο άσκησης αυτών.

Με το ίδιο άρθρο προβλέπονταν η δυνατότητα παροχής ειδικών κινήτρων και χρηματοδοτήσεων για την κάλυψη αρμοδιοτήτων σε νησιωτικούς ή ορεινούς Δήμους και Κοινότητες ή σε φθίνουσες και μειονεκτικές περιοχές.

Τέλος, με την παρ. 5 του άρθρου 76 δόθηκε η δυνατότητα στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του, να αναθέτει την άσκηση της αρμοδιότητας για τον απολύτως αναγκαίο χρόνο, σε αντίστοιχο όργανο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όταν αιρετό όργανο του Δήμου ή της Κοινότητας απείχε παράνομα από την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας, θέτοντας σε προφανή κίνδυνο το δημόσιο συμφέρον. Στην περίπτωση που η ανατεθείσα αρμοδιότητα δεν ασκούνταν εντός του απαιτούμενου χρόνου, τότε

αυτή ασκούνταν είτε από τον Γενικό Γραμματέα, είτε από άλλο όργανο της Διοίκησης.⁴²

3.2 Τομείς αρμοδιοτήτων

Παρακάτω επιχειρείται μια ομαδοποίηση των αρμοδιοτήτων με σκοπό να παρουσιαστούν συνοπτικά αλλά ουσιαστικά έτσι όπως είχαν ταξινομηθεί στον ΔΚΚ του 2006 (Ν.3463/06). Η ομαδοποίηση έγινε με βάση τους επτά τομείς αρμοδιοτήτων.

⁴² Αιτιολογική έκθεση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, 2006, σελ 4-6

Πίνακας 1: ομαδοποίηση αρμοδιοτήτων με βάση τους 7 τομείς του Ν.3463/2006

ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ
1) ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΣΚΟΠΟΥΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΙΜΕΝΩΝ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΑΣΩΝ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ & ΒΟΣΚΟΤΟΜΕΩΝ
2) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΩΝ ΑΠΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΡΥΠΑΝΣΗΣ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ, ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΤΗΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΦΑΓΕΙΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΟΡΥΚΤΟΥ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ, ΧΟΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΜΙΤΗΡΙΩΝ
3) ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΟΠΩΣ, ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΑΦΑΛΑΤΩΣΗΣ, ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΠ
ΕΡΓΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΡΥΘΜΙΣΗ ΠΙΕΖΟΔΡΟΜΩΝ, ΜΟΝΟΔΡΟΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ ΛΑΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ, ΕΜΠΟΡΟΠΑΝΗΓΥΡΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΑΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΩΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ, ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥΣ, ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗΣ, ΘΟΡΥΒΩΝ ΚΑΠ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΟΠΩΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΕΠΙΚΥΝΔΙΝΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΠΡΟΣΚΟΠΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΩΝ, ΠΛΑΤΕΙΩΝ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΙΣΗ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ
4) ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΟΠΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΙΔΡΥΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
5) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ, ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΑΣΤΕΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΜΕ ΔΙΦΟΡΕΣ ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ
ΣΧΕΔΙΑΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΛΟΓΓΙΑΝΩΝ, ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ
6) ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ & ΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΑΡΚΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΜΝΗΜΙΩΝ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ Η ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΑΥΤΑ
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ, ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΜΑΖΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
7) ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ
ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

Πίνακας 2: αριθμός αρμοδιοτήτων ΟΤΑ α' βαθμού σύμφωνα με το ΔΚΚ

Αρμοδιότητες ΟΤΑ α' βαθμού βάσει Άρθρου 75 του Ν.3463/2006		Αριθμός αρμοδιοτήτων
Τομέας	Ανάπτυξη & Τουρισμός	14
	Περιβάλλον	10
	Ποιότητα Ζωής & Εύρυθμη Λειτουργία των Πόλεων	14
	Απασχόληση & Επιχειρηματικότητα	3
	Κοινωνική Προστασία & Αλληλεγγύη	6
	Παιδεία, Αθλητισμός, Πολιτισμός	12
	Πολιτική Προστασία	3
	Κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες άρθρο 75 παρ. ΙΙ	25

Με την παραπάνω ομαδοποίηση μπορεί ο αναγνώστης να κατανοήσει καλύτερα τις αρμοδιότητες που είχαν τότε οι ΟΤΑ. Παρακάτω θα δούμε και μια δεύτερη ομαδοποίηση-κατηγοριοποίηση η οποία γίνεται με βάση τους 7 τομείς αλλά και τις ενέργειες. Με βάση τις ενέργειες αναφέρονται οι αρμοδιότητες που είχαν ανατεθεί στους ΟΤΑ και είχαν την ευθύνη του σχεδιασμού τους.

Πίνακας 3: ομαδοποίηση αρμοδιοτήτων με βάση τις ενέργειες των ΟΤΑ.

ΤΟΜΕΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΑΣΩΝ						
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ					
ΠΡΩΘΗΣΗ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΦΑΛΑΤΩΣΗΣ ΚΑΠ		ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ		
						ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘ. ΔΥΝΑΜ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤ. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤ.	ΠΕΡΙΦΕΡ. ΑΝΑΠΤ.					
ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ	ΛΙΜΕΝΩΝ						
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΚΥΣΙΜΩΝ						
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ		ΥΔΑΤΩΝ					

ΤΟΜΕΙΣ			ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Σ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΔΙΑΦΕΓΤΥΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ		ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ			
ΙΔΡΥΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ		ΔΗΜΟΤΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ			ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ	
		ΣΦΑΓΕΙΩΝ				ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΠΑΣΧ ΠΑΙΔΩΝ	
						ΠΑΡΚΩΝ ΚΥΚΛΟΦ ΑΓΩΓΗΣ	
ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ		ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ					
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ					ΣΤΗΡΙΞΗ ΑΣΤΕΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΩΡΕΕΣ		
		ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ				
			ΑΝΑΒΑΘΜΗΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ		
			ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ				
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ		ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ					
		ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ					
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ		ΧΩΡΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ					
ΕΡΓΑ			ΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ				
			ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ				
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ							
ΡΥΘΜΙΣΗ			ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΛΛΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ				

ΤΟΜΕΙΣ							
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ			ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ			ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΠ	
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ			ΙΔΡΥΣΗΣ & ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ				
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ			ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ				
ΟΝΟΜΑΣΙΑ & ΑΡΙΘΜΗΣΗ			ΟΔΩΝ, ΠΛΑΤΕΙΩΝ ΠΙΝΑΚΙΩΝ ΚΑΠ				
ΤΟΠΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ				ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ			
				ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ			
				ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ			
ΠΡΟΩΘΗΣΗ & ΕΝΣΧΥΣΗ				ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ			
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ				ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΔΡΑΣΕΙΣ					ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΘΙΓΤΑΝΩΝ, ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ, ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ		
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ					ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
					ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		

ΤΟΜΕΙΣ			ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ		ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ		ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ							
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ							
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ & ΕΠΙΒΛΕΨΗ						ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	
							ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ
ΕΞΗΓΗΣΗ							ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΙΑΘΕΣΗ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ							ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ
ΠΡΩΘΗΣΗ & ΕΦΑΡΜΟΓΗ							

3.3 Η Αξιολόγηση του συστήματος και οι προτάσεις αναμόρφωσης

Το κράτος ανέθεσε στο Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενόψει της διοικητικής μεταρρύθμισης του διοικητικού συστήματος που ήδη συζητιόταν τη διενέργεια αξιολόγησης του Καποδίστρια και των αρμοδιοτήτων. Υπήρχε η πρόθεση για έναν «Καποδίστρια II» με μείωση του αριθμού των ΟΤΑ και διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είχε ανάγκη τη διοικητική μεταρρύθμιση προκειμένου να υπάρξει ριζική αναδιάρθρωση των ΟΤΑ. Στόχος ήταν η οργανωτική αναδιάταξη των ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου βαθμού, δηλαδή νέοι ενισχυμένοι δήμοι, καθιέρωση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, ανασχεδιασμός του μηχανισμού εποπτείας και φορολογική αποκέντρωση προκειμένου αυτοί να ανταποκριθούν στις

προηγούμενες αρμοδιότητες τους αλλά και σε αυτές που τους ανατέθηκαν τον Ιανουάριο του 2011

Έγινε μια προσπάθεια ανακατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο βαθμών της αυτοδιοίκησης. Αυτό δεν ήταν σωστό να γίνει με τα προηγούμενα δεδομένα, αλλά προβάλλοντας μια αυτοδιοίκηση που χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερους και θεσμικά ενισχυμένους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ και από ολιγάριθμες και ισχυρές περιφερειακές αυτοδιοικήσεις, ορισμένες από τις οποίες (Αθήνα, Θεσσαλονίκη) όπου έχουν τον χαρακτήρα μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης.

Αντικείμενο της αξιολόγησης ήταν ο εντοπισμός των αρμοδιοτήτων που επιβάλλεται ή θα ήταν σκόπιμο να μεταφερθούν στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, ενόψει της διοικητικής μεταρρύθμισης, η οποία συνεπαγόταν την ευρεία ανακατανομή αρμοδιοτήτων αφ' ενός μεταξύ της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης και αφ' ετέρου στο εσωτερικό της αυτοδιοίκησης, μεταξύ των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού. Στο πλαίσιο αυτό η μελέτη ανέχνευσε τα κριτήρια βάσει των οποίων έπρεπε να γίνει η μεταφορά αρμοδιοτήτων στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ που θα προκύψουν.

Με βάση δε τα κριτήρια αυτά και με δεδομένη μια ελάχιστη βάση κοινών υποχρεωτικών αρμοδιοτήτων για όλους τους δήμους - ασχέτως ιδιαιτεροτήτων, μεγέθους και χωρικής κατηγορίας - επιχειρήθηκε ο προσδιορισμός των επιπλέον αρμοδιοτήτων που έπρεπε να μεταφερθούν σε αυτούς, υπό το πρίσμα και στην προοπτική μιας ευρείας διοικητικής μεταρρύθμισης. Είναι αυτονόητο ότι θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, με έμφαση στο μέγεθος, σε χωρικά κριτήρια (αστικοί, νησιωτικοί, ορεινοί) και σε κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά.

Η ενδιάμεση αυτή έκθεση επικεντρώθηκε στις δύο πρώτες ενότητες του ερευνητικού έργου, δηλαδή στην εξειδίκευση των βασικών κριτηρίων εξορθολογισμού και ανακατανομής αρμοδιοτήτων, όπως αυτά χρησιμοποιούνται στη διεθνή και εγχώρια βιβλιογραφία και στη διοικητική πρακτική. Βάσει των κριτηρίων αυτών διατυπώθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις εξορθολογισμού των ισχυουσών αρμοδιοτήτων της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, με στόχο σε πρώτο μεν επίπεδο τον περιορισμό των επικαλύψεων και την απλοποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου

άσκησής τους σε δεύτερο δε επίπεδο την προετοιμασία μιας ευρύτερης ανακατανομής αρμοδιοτήτων.⁴³

3.3.1 Προτάσεις εξορθολογισμού των ισχύουσών αρμοδιοτήτων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ

Από τη μελέτη του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου προέκυψε ότι ένας μεγάλος αριθμός αρμοδιοτήτων που έως τότε ασκούσαν από τους ΟΤΑ α' βαθμού ήταν στην ουσία συναρμοδιότητες είτε με τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση είτε με τις κεντρικές και αποκεντρωμένες δομές της διοίκησης. Έχοντας σαν δεδομένη πλέον την ουσιαστική απουσία αποτελεσματικών δομών, διαδικασιών και πρακτικών οριζόντιου και κάθετου συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, προτάθηκε ο εξορθολογισμός του συστήματος άσκησης των αρμοδιοτήτων αυτών με στόχο την εξασφάλιση της ολοκλήρωσης, ενότητας και συγκέντρωσης των διοικητικών διαδικασιών ώστε να βελτιωθούν σημαντικά τόσο η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα και η διαφάνειά τους όσο και ο δημοκρατικός έλεγχος και η λογοδοσία κατά την άσκησή τους.

Συγκεκριμένα, τέτοιες συναρμοδιότητες εντοπίστηκαν στους εξής τομείς πολιτικής:

Α) Φυσικοί πόροι, ενέργεια, βιομηχανία

- 1) Δίκτυα φυσικού αερίου: μεταφορά αρμοδιοτήτων στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση
- 2) Αποθήκευση και διακίνηση υγρών καυσίμων: μεταφορά αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ α' βαθμού
- 3) Βιομηχανικά κέντρα, ειδικές ζώνες στο πλαίσιο του πολεοδομικού, χωροταξικού σχεδιασμού: μεταφορά αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ α' βαθμού
- 4) Ιαματικές πηγές: μεταφορά αρμοδιοτήτων στους Δήμους

Β) Ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών

- 1) Ως προς τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος: έκδοση αδειών από Δήμους

⁴³ ΓΤΑ, ενδιάμεση έκθεση, 2008, σελ 4

- 2) Ως προς τα αδέσποτα ζώα: βελτίωση εγκαταστάσεων από Δήμους
- 3) Ως προς τις λαϊκές αγορές και εμποροπανηγύρεις: μεταφορά αρμοδιοτήτων στους Δήμους
- 4) Ως προς το Πλανόδιο - Υπαίθριο - Λιανικό Εμπόριο και τα περίπτερα: χορήγηση αδειών από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

Γ) Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού: μεταφορά αρμοδιοτήτων αδειοδότησης και εποπτείας στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

Δ) Πολιτικής Προστασίας: παραμονή του καθεστώτος από κοινού κατανομής αρμοδιοτήτων.⁴⁴

3.3.2 Πρόταση ΙΤΑ για τις αρμοδιότητες που πρέπει να ασκούνται υποχρεωτικά από όλους τους Δήμους της χώρας

A. Τοπικές υποθέσεις

Οι Δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και την συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Η πρόταση ΙΤΑ για τις αρμοδιότητες που πρέπει να ασκούνται υποχρεωτικά από το σύνολο των Δήμων της χώρας ανεξαρτήτως μεγέθους και χωρικής κατηγορίας και για τις οποίες θα εξασφαλίζονται όλοι οι αναγκαίοι πόροι για την εκπλήρωση της αποστολής τους αφορούν κυρίως:

1) Στον τομέα της ανάπτυξης

1α. Ο εξηλεκτρισμός, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας.

⁴⁴ ΙΤΑ, ενδιάμεση έκθεση, 2008, σελ 10-15

1β. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, η συντήρηση και η διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων οδοποιίας, συστημάτων άρδευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων.

2) Στον τομέα του Περιβάλλοντος

2α. Η καθαριότητα όλων των κοινοχρήστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού καθώς και η λήψη προληπτικών μέτρων για την προστασία των κοινοχρήστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς.

2β. Η συμμετοχή τους σε θέματα πολεοδομίας, χωροταξίας και χρήσεων γης, όπως αυτή προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία

2γ. Ο καθορισμός των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και η παροχή γνώμης για τον καθορισμό χώρων αποτέφρωσης νεκρών.

3) Στον τομέα της Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών

3α. Η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά όπως: η κατασκευή , συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινοχρήστων χώρων, δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών και λοιπών υπαίθριων κοινοχρήστων χώρων

3β. Ο καθορισμός, η κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση υπόγειων και υπέργειων χώρων στάθμευσης καθώς και ο έλεγχος της στάθμευσης των αυτοκινήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

3γ. Η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεις και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας καθώς και η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3δ. Ο καθορισμός των χώρων και η λειτουργία των λαϊκών αγορών, των εμποροπανηγύρεων και των παζαριών, για την άσκηση των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων, που διενεργούνται στην περιφέρειά τους, καθώς και των χώρων για την προσωρινή διαμονή μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.

3ε. Ο καθορισμός χώρων για την τοποθέτηση πλαισίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης, καθώς και ο προσδιορισμός ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πινακίδων.

3στ. Ο προσδιορισμός ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων για την ίδρυση και εγκατάσταση καταστημάτων, επιχειρήσεων και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων της δικαιοδοσίας τους, που επηρεάζουν το φυσικό, πολιτιστικό και αρχιτεκτονικό περιβάλλον, καθώς και την αισθητική, φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης.

3ζ. Ο προσδιορισμός των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα, τα οποία λειτουργούν στην πόλη, στο πλαίσιο των υγειονομικών και κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης.

3η. Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και της τήρησης των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς του δημοτικού ή κοινοτικού δικτύου, η λήψη μέτρων και ο έλεγχος για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές, από έλλειψη μέτρων ασφαλείας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται και γενικότερα από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους για τη ζωή και την περιουσία των κατοίκων.

3θ. Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινόχρηστους χώρους.

3ι. Η ονομασία των οδών, πλατειών και πινακίδων πληροφορίας

4) Στον τομέα της Συγκοινωνίας

4α. Η συμμετοχή στο έργο «αστική συγκοινωνία» με τη μεταφορά και μετακίνηση κατοίκων

4β. Ο καθορισμός, η κατασκευή και η εκμετάλλευση χώρων στάθμευσης

4γ. Ο έλεγχος στάθμευσης των αυτοκινήτων

4δ. Η ρύθμιση της κυκλοφορίας, οι πεζοδρομήσεις και η απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων

5) Στον τομέα της Απασχόλησης

- 5α. Η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης κατηγοριών ανέργων
- 5β. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ίδρυση και λειτουργία κέντρου επαγγελματικού προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης
- 5γ. Η υποστήριξη και ενθάρρυνση των ανέργων για την εξεύρεση απασχόλησης με τη δημιουργία Δημοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την απασχόληση

6) Στον τομέα της Υγείας, Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης

- 6α. Η δημιουργία δημοτικών ιατρείων, κέντρων ψυχικής υγείας και κέντρων αρωγής υγείας
- 6β. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων ,ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας , ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων , γηροκομείων κλπ και με τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
- 6γ. Το πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι.
- 6δ. Ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας
- 6ε. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων για την ένταξη τσιγγάνων, προσφύγων και μεταναστών.
- 6στ. Η προώθηση του θεσμού κοινωνικής εργασίας.

7) Στον τομέα της Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού

- 7α. Η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων.
- 7β. Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
- 7γ. Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά

7δ. Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως δημοτικών και κοινοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης.

8) Στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας

8α. Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση, και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα διοικητικά τους όρια.

8β. Η διατύπωση εισήγησης για τον σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιοχής τους, στο πλαίσιο της ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και η εφαρμογή των προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.

8γ. Η διάθεση και ο συντονισμός δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών της περιφέρειάς τους.

B. Κρατικές αρμοδιότητες

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες αναλαμβάνουν τη διοίκηση κρατικών αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο, που τους έχουν ανατεθεί από την πολιτεία για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Ειδικότερα:

1. Η τήρηση του δημοτολογίου και του μητρώου αρρένων, η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό καθώς και η τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.

2. Η τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρειά τους και η έκδοση αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων.

3. Η τήρηση αρχείων επισήμων εγγράφων και η έκδοση αντιγράφων.

4. Η περιοδική ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης, που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.

5. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.
6. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας και αλλοδαπών και μετανάστευσης.
7. Η χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών.
8. Η δημιουργία ,συντήρηση και λειτουργία κοιμητηρίων και η χορήγηση άδειας ταφής.
9. Η χορήγηση βεβαίωσης μονίμου κατοικίας.
10. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.
11. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.
12. Ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων που αφορούν τον Οικοδομικό Κανονισμό και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες.
13. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση των αδειών ίδρυσης ,λειτουργίας και εγκατάστασης όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων, καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και υγειονομικούς κανονισμούς και υγειονομικές διατάξεις και ο έλεγχος της τήρησης των σχετικών διατάξεων.
14. Η τήρηση των διατάξεων που αφορούν το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων
15. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και η διενέργεια των προβλεπομένων επιθεωρήσεων.
16. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων και διάφορων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, όπως Λούνα Παρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη Νομοθεσία, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων της.
17. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων και παροχής υπηρεσιών διαδικτύου καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
18. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας μουσικών οργάνων καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.

19. Η χορήγηση και ανάκληση αδειών για την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου καθώς και η χορήγηση αδειών εμποροπανηγύρεων και παζαριών και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές.
20. Η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος στην περιφέρειά τους.
21. Η αφαίρεση της άδειας από τις οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ.
22. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
23. Ο έλεγχος τήρησης της Τουριστικής Νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.
24. Η χορήγηση αδειών διενέργειας διαφήμισης, τοποθέτησης πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, τοποθέτησης επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα καθώς και η παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα , που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, όπως επίσης ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, η αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών, και η επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και τους όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.
25. Η έκδοση άδειας λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων.
26. Η αρμοδιότητα της Δημοτικής Αστυνομίας όπως προσδιορίζεται από την κείμενη νομοθεσία.⁴⁵

Η μελέτη του ΙΤΑ λήφθηκε σοβαρά υπόψη στη Διοικητική Μεταρρύθμιση που έγινε το 2010 με το πρόγραμμα Καλλικράτης όπως θα φανεί και στη συνέχεια.

3.4 Οι Αρμοδιότητες με το πρόγραμμα Καλλικράτης

Ο Νόμος 3852/2010 έφερε μεγάλες αλλαγές στο σύστημα διακυβέρνησης της ΤΑ. Στον τομέα των αρμοδιοτήτων με το Άρθρο 94 του Ν.3852/2010 εξειδικεύτηκαν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στους Δήμους και οι οποίες προστέθηκαν σε αυτές που προβλέπονται από το «Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα».

⁴⁵ ΙΤΑ, ενδιάμεση έκθεση, 2008, σελ 16-23

Προστέθηκαν νέες αρμοδιότητες στους τομείς «Περιβάλλοντος», «Ποιότητας Ζωής & Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων», «Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης», «Παιδείας, Αθλητισμού, Πολιτισμού», καθώς και στις κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες του άρθρου 75 παράγραφος 2 του «Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα». Με την εφαρμογή του νόμου δε σημειώθηκε καμιά μεταβολή στις αρμοδιότητες των τομέων «Ανάπτυξης & Τουρισμού», «Απασχόλησης & Επιχειρηματικότητας» και «Πολιτικής Προστασίας», ενώ δημιουργήθηκαν δύο νέοι τομείς αρμοδιοτήτων, αρμοδιότητες που υπάγονται στον τομέα «Αγροτικής Ανάπτυξης-Κτηνοτροφίας-Αλιείας» και αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών (ΔΥΠΕ) περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας και μεταβιβάστηκαν στους νέους Δήμους. Για την άσκηση των πρόσθετων αυτών αρμοδιοτήτων δόθηκε στους νέους δήμους μία περίοδος προσαρμογής, η οποία εκτάθηκε από 1ης Ιανουαρίου 2011 έως την 1η Ιανουαρίου 2013.⁴⁶

Ολοκληρώνοντας την αναφορά στο Πρόγραμμα «Καλλικράτης», ο νέος νόμος παρεμβαίνει στην εσωτερική λειτουργία και διάρθρωση των νέων δήμων. Στο πλαίσιο κατάρτισης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας (Εσωτερικός Κανονισμός) και της συγκρότησης των υπηρεσιών τους, οι νέοι δήμοι υποχρεούνται μέχρι 31.12.2012 να περιλάβουν, στους ανωτέρω οργανισμούς, και υπηρεσιακές μονάδες με τα ακόλουθα αντικείμενα:

- α. Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- β. Οικονομική υπηρεσία
- γ. Τεχνική υπηρεσία
- δ. Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- ε. Διαφάνειας
- στ. Νομικής υποστήριξης
- ζ. Διοίκησης – Διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού
- η. Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- θ. Περιβάλλοντος – Πολιτικής Προστασίας
- ι. Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νέας Γενιάς και
- ια. Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας, εφόσον ασκούνται αντίστοιχες

⁴⁶ Οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προτάθηκαν στη μελέτη του ΙΤΑ παρουσιάζονται στο παράρτημα Ι

αρμοδιότητες.⁴⁷

Συνολικά, ο Νόμος 3852/2010 ενίσχυσε με περισσότερες από 220 αρμοδιότητες τους δήμους, ενώ στις περιφερειακές αυτοδιοικήσεις μεταφέρθηκαν 304 νέες αρμοδιότητες. Η αναδιάρθρωση αυτή των αρμοδιοτήτων μαζί με τη συγκέντρωση των δήμων έφερε μαζικές μετακινήσεις προσωπικού, μαζί με νέους πόρους.

Πίνακας 4: Οι αλλαγές που επέφερε το πρόγραμμα Καλλικράτης στους ΟΤΑ

<i>Αλλαγές που έγιναν</i>	<i>Σχέδιο Καποδίστριας</i>	<i>Πρόγραμμα Καλλικράτης</i>
Δήμοι και Κοινότητες	1.034	325
Νομαρχίες (μετατρέπονται σε Περιφέρειες)	57	13
Περιφέρειες (μετατρέπονται σε Διοικήσεις)	13	7
Δημοτικοί Σύμβουλοι	16.150	9.257
Νομαρχιακοί Σύμβουλοι (μετατρέπονται σε Περιφερειακούς Συμβούλους)	1.496	713
Νομικά Πρόσωπα Δήμων	6.000	2.000
Μέλη Συμβουλίων Δημοτικών Επιχειρήσεων	60.000	20.000
Αιρετοί	50.000	25.000

3.5 Ομαδοποίηση αρμοδιοτήτων Καλλικράτη

Πρόσθετες αρμοδιότητες

Η παρακάτω ομαδοποίηση γίνεται με βάση το άρθρο 94 του Νόμου 3852/2010, και θα μας βοηθήσει να δούμε ποιες αρμοδιότητες μεταφέρθηκαν στους Δήμους. Οι δήμοι κράτησαν τις αρμοδιότητες του ΔΚΚ 2006 και ανέλαβαν επιπρόσθετες από τις πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και Περιφέρειες. Με λίγα λόγια έγινε μια ανακατανομή αρμοδιοτήτων.

⁴⁷ <http://www.opengov.gr/ypes/?p=440>

Πίνακας 5: Ομαδοποίηση πρόσθετων αρμοδιοτήτων ΟΤΑ α' βαθμού του προγράμματος
Καλλικράτης

ΤΟΜΕΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ & ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΔΙΑΦΕΥΚΤΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΒΟΛΗΠΕΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	(ΝΕΟΣ ΤΟΜΕΑΣ) ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ-ΑΛΙΕΙΑ
ΧΟΡΗΓΗΣΗ	ΑΔΕΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΑΔΕΙΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΑΔΕΙΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ		ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
		ΑΔΕΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΚΑΡΤΑΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ		ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
		ΒΙΒΛΙΑΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΚΔΟΡΟΦΑΓΕΙΣ	ΑΔΕΙΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ		ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΖΩΩΝ
		ΑΔΕΙΩΝ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΩΝ ΑΓΩΓΩΝ		ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
		ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ	ΕΡΑΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ		ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
			ΑΔΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ		ΑΔΕΙΩΝ ΑΝΑΚΑΛΗΣΗΣ, ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ,
			ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ		ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
				ΑΔΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ
				ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	
					ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑΛΗΛΟΤΗΤΑΣ
					ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΖΩΩΝ
					ΑΔΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΕΙΩΝ
					ΑΔΕΙΑΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
					ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ
					ΑΔΕΙΑΣ ΣΕ ΑΔΙΕΥΤΙΚΑ ΣΚΑΦΗ
					ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ
					ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ
					ΑΔΕΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΓΟΝΟΥ ΙΧΘΥΩΝ ΚΑΠΙ
					ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΑΘΕΡΙΝΑΣ
				ΣΤΗ ΔΙΜΝΗ ΤΡΙΧΩΝΙΑΔΑ	
				ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	
ΕΚΔΟΣΗ	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ				
	ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩ Ν ΚΤΙΡΙΩΝ Η ΠΕΡΙΟΧΩΝ				ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ ΓΙΑ
	ΑΔΕΙΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ				ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

	ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ				
					ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΩΝ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ
					ΜΕΣΟΛΟΓΓΕΙΟΥ-ΑΙΩΛΙΚΟΥ
		ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΔΥΝΑΜΙΑΣ			
		ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ			
		ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΓΕΙΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ			
ΕΛΕΓΧΟΣ	ΓΕΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΙΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ				
	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΡΥΜΟΤΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ				
	ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ				
ΣΥΝΤΑΞΗ	ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
	ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ				
	ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
ΕΠΙΒΛΕΨΗ	ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ				
	ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ				ΠΟΡΕΙΑΣ ΑΓΟΡΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
ΠΡΟΤΑΣΗ	ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ				ΕΓΤΡΑΦΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗΣ
					ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΧΕΡΣΑΙΩΝ

					ΕΚΤΑΣΕΩΝ
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ	ΠΑΡΕΚΛΙΣΗΣ ΟΡΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ				ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ				ΓΙΑ ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΙΑΣ
	ΠΡΟΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙ Σ				
ΕΦΑΡΜΟΓΗ	ΠΟΛΥΕΔΩΜΙΚΩ Ν ΣΧΕΔΙΩΝ		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ		ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ
	ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΠΟΔΕΜΗΣΗΣ		ΖΩΓΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
			ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ		
			ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΕΧΝΙΤΗΣ		
			ΣΠΕΡΜΑΤΕΓΧΥΣΗΣ ΟΙΣΤΡΟΥ ΤΩΝ ΖΩΩΝ		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΘΛΗΤΩΝ				ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ
ΜΕΡΙΜΝΑ	ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΧΩΡΩΝ				
ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ		ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩ Ν ΕΛΕΓΧΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΧΑΛΥΒΑ			
		ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΩ Ν ΕΛΕΓΧΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ			
ΜΕΛΕΤΗ		ΕΡΓΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ			ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ		ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ			
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ		ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ		ΚΟΙΝΟΦΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ	

				ΣΧΟΛΕΙΩΝ	
		ΚΟΜΙΣΤΡΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ		ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΑΥΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥΣ	
		ΣΤΑΣΕΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ			
		ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΤΑΣΙ			ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΑΔΕΗΣ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗΣ
		ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ			ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΑΛΙΕΙΑΣ
					ΣΕ ΠΟΤΑΜΟΥΣ ΟΙΚΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ
					ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΙΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΝΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΡΕΣΠΙΑΣ
					ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΛΙΕΙΑΣ ΜΕ
					ΚΑΘΕ ΜΕΣΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΔΕΙΟ ΣΕ ΑΙΜΝΕΣ
					ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ
					ΕΝΤΩΣ ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΙΜΝΩΝ
ΡΥΘΜΙΣΗ		ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ			
		ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ			
		ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ			
ΣΥΣΤΑΣΗ		ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ			ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
		ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ			
					ΤΡΙΜΕΛΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΕΚΔΙΚΑΣΗΣ
					ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΑΝΑΚΛΗΣΗ		ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ			
ΠΕΡΙΣΥΛΛΟ ΓΗ		ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ			

ΣΥΝΔΡΟΜΗ		ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΦΕΤ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΩΝ			
ΘΕΩΡΗΣΗ		ΚΑΡΤΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ			
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ		ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΠΕ			
ΤΗΡΗΣΗ			ΚΟΝΩΝΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ		ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΑΔΙΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ
ΑΣΚΗΣΗ			ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ		
			ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ		
ΕΠΟΠΤΕΙΑ			ΣΕ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΑ		ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΟΥΝ ΤΩΝ ΤΟΕΒ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΔΕ
				ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ	
				ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΩΝΩΝ	
					ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΔΙΕΥΤΙΑΣ
				ΣΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	
ΕΝΔΕΧΥΣΗ			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΣΤΕΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ		
ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ			ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ		
ΟΡΙΣΜΟΣ			ΙΑΤΡΩΝ ΠΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΒΙΒΛΙΑΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΕΛΕΓΚΤΗ ΓΙΑΤΡΟΥ ΟΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΝΠΔΔ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ		
			ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ		

ΚΑΤΑΒΟΛΗ			ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΓΚΗ		
ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ			ΧΡΗΣΗΣ ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ ΛΟΓΩ ΑΠΟΡΙΑΣ		
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ			ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ		
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ			ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ		
			ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ		
			ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ		
ΠΑΗΡΟΦΟΡΗΣΗ			ΔΗΜΟΤΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΕΠΙΒΟΛΗ			ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΓΙΑΤΡΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ		
			ΠΩΛΟΥΝ ΦΑΡΜΑΚΑ ΧΩΡΙΣ ΑΔΕΙΑ	ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΓΟΝΕΣ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕ ΓΡΑΦΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	
					ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΗΣ ΑΛΛΕΙΑΣ
					ΓΙΑ ΥΔΑΤΙΝΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
					ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΔΕΝ ΠΑΡΕΧΟΥΝ
					ΠΑΗΡΟΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ
					ΑΔΕΙΑ ΤΩΝ ΑΛΕΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ			ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ		
			ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ		
				ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	
				ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ	
ΠΑΡΟΧΗ					ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ

					ΠΕΡΙΟΧΩΝ
					ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟ
					ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
					ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ
					ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ
ΕΚΤΕΛΕΣΗ				ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ				ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ	
				ΧΩΡΩΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΩΝ	
ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ				ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ	
ΜΙΣΘΩΣΗ				ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΓΙΑ ΣΤΕΓΑΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ	
				ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΓΗΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ
ΔΙΑΘΕΣΗ				ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΥ ΓΙΑ ΆΛΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ	
				ΚΟΙΝΗΣ ΟΦΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	
ΜΕΤΑΦΟΡΑ				ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΟΙΟ ΔΙΑΜΟΝΗΣ	
				ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ	
ΕΓΚΡΙΣΗ				ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΛΕΦΩΝΙΚΩΝ	ΔΙΕΝΕΡΓΙΑΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΔΑΜΝΩΝ
				ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ
					ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΛΙΕΙΑΣ
				ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	

				ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ	
					ΑΔΕΙΩΝ ΑΠΟΠΛΟΥ ΣΤΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΣΚΑΦΗ
					Η ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΥΤΗΣ
					ΓΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ
					ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ
					ΑΔΕΙΩΝ ΣΤΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ Η ΕΠΙΘΥΛΑΔΕΙΑ
					ΓΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Η ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΔΕΙΩΝ ΣΤΗ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΔΟΓΓΙΟΥ-ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ
					ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
					ΓΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΔΕΙΩΝ ΑΔΕΙΑΣ
					ΜΟΝΟ ΣΕ ΛΙΜΝΕΣ
ΚΑΤΑΝΟΜΗ				ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	
				ΓΙΑ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	
ΔΙΑΚΟΠΗ				ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΛΟΓΩ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ				ΕΚΠΡΟΣΩΠΙΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΡΙΟΥ ΛΗΜΟΥ	
				ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΙΑΣ	
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ				ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΟΥΝ	
				ΠΟΛΥΓΕΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ					ΠΡΟΤΑΣΙΑ, ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

					ΤΗΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΣΥΝΔΕΣΗ					ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΡΩΘΗΣΗ					ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ					ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΑΘΟΥΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΒΕΑΤΙΩΜΕΝΩΝ
					ΜΕΘΩΔΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ					ΜΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
Α					ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΔΙΑΔΟΣΗ					ΓΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΒΕΑΤΙΩΜΕΝΩΝ
					ΜΕΘΩΔΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ					ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΕΥΘΕΝΤΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
					ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΙΩΝ
					ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΟΡΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ
					ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΛΩΤΩΝ Η ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΛΟΠΟΥ
					ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
					ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΙΚΑ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ
					ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
					ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ
					ΣΤΙΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΕΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ					ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ

				ΕΝΤΥΠΩΝ ΠΟΥ
				ΑΦΟΡΟΥΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ				ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΑΛΙΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ				ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΣΥΜΦΩΝΙΑ				ΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΖΩΝΤΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΩΝ ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΤΗ ΕΚΤΡΟΦΗ
				ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ
ΑΝΑΣΤΟΛΗ				ΑΔΡΙΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΙΑΣ ΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΓΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΙΧΘΥΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ				ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΥΡΓΕΙΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΕΙΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΣΚΑΦΗ

Πίνακας 6: Οι αλλαγές που επέφερε το πρόγραμμα Καλλικράτης στους ΟΤΑ

Αρμοδιότητες ΟΤΑ α' βαθμού		Αριθμός αρμοδιοτήτων βάσει ΔΚΚ	Πρόσθετες αρμοδιότητες βάσει Καλλικράτη
Τομέας	Ανάπτυξη & Τουρισμός	14	-
	Περιβάλλον	10	19
	Ποιότητα Ζωής & Εύρυθμη Λειτουργία των Πόλεων	14	25
	Απασχόληση & Επιχειρηματικότητα	3	-
	Κοινωνική Προστασία & Αλληλεγγύη	6	28
	Παιδεία, Αθλητισμός, Πολιτισμός	12	19
	Πολιτική Προστασία	3	-
	Κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες άρθρο 75 παρ. ΙΙ	25	17
Νέος Τομέας	αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Δ.Υ.Π.Ε. περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας		
	Αγροτική Ανάπτυξη - Κτηνοτροφία - Αλιεία	-	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Λειτουργική έναντι διοικητικής δομής Δήμου

Οι δήμοι δεν είχαν ποτέ ξεκάθαρο οργανωτικό και λειτουργικό πλαίσιο, πόσο μάλλον τώρα με τη μεγάλη διοικητική μεταρρύθμιση που έγινε. Η εσωτερική τους λειτουργία είναι διαιρεμένη γιατί βασίζεται σε δύο συστήματα οργάνωσης τα οποία δεν είναι ενοποιημένα ή συνεργάσιμα μεταξύ τους. Τα δύο αυτά συστήματα είναι η λειτουργική δομή και η διοικητική δομή. Η *λειτουργική δομή* χρησιμοποιείται από την οικονομική υπηρεσία για τον προσδιορισμό των δαπανών ανάλογα με τον προορισμό ή την υπηρεσία στην οποία καταλογίζεται η δαπάνη (κέντρα κόστους) και είναι η ακόλουθη.

Πίνακας 7: Λειτουργική διαίρεση υπηρεσιών δήμου

“ΚΩΔ. ΕΡΓΟΥ”	ΥΠΗΡΕΣΙΑ
00	Γενικές Υπηρεσίες
10	Οικονομικές και διοικητικές υπηρεσίες
20	Υπηρεσία καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων
35	Υπηρεσία πρασίνου
40	Υπηρεσία πολεοδομίας
45	Υπηρεσία νεκροταφείων
50	Δημοτική Αστυνομία
70	Λοιπές υπηρεσίες

Η *διοικητική δομή* αναφέρεται στη διάρθρωση του Δήμου σε Διευθύνσεις – Τμήματα – Γραφεία. Το δημοτικό έργο στην πράξη υλοποιείται από τις διοικητικές υπηρεσίες οι οποίες είναι διαρθρωμένες με βάση τη διοικητική δομή που προσδιορίζεται στον ΟΕΥ (Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών) και στις οποίες είναι ενταγμένο το προσωπικό με μια ιεραρχική δομή. Η διασύνδεση και η αντιστοίχιση των δύο δομών είναι απαραίτητη για να είναι δυνατόν να αποτυπωθούν τα κόστη και ανά διοικητική μονάδα, όπως απαιτείται στο πλαίσιο ενός ορθολογικού προγραμματισμού.

Με βάση την υφιστάμενη λειτουργία των Δήμων και το θεσμικό πλαίσιο που κατανέμει τα κόστη στις παραπάνω υπηρεσίες, δεν είναι άμεσα εφικτή η πλήρης αντιστοίχιση της λειτουργικής με τη διοικητική διαίρεση διότι μια λειτουργική

υπηρεσία κατανέμεται κατά κανόνα σε περισσότερες από μία διοικητικές μονάδες (Διευθύνσεις), και αντίστροφα.

Αυτή η ατέλεια δημιουργεί προβλήματα στον προγραμματισμό και για να διορθωθεί απαιτείται η λεπτομερής καταγραφή των λειτουργιών και ενεργειών της κάθε διεύθυνσης που οδηγούν σε δαπάνες. Γενικά, απαιτείται η μετατροπή των διευθύνσεων σε «κέντρα κόστους» έτσι ώστε κάθε λειτουργία και ενέργεια του δήμου να συσχετίζεται με την πραγματοποίηση ή μη δαπανών και στη συνέχεια με τους κωδικούς των εξόδων.

Τα παραπάνω δημιουργούν αρκετά προβλήματα όταν προσπαθεί κάποιος να καταγράψει τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες που προσφέρει ένας δήμος, ή τις αρμοδιότητες που ασκεί στο πλαίσιο της λειτουργίας του. Ένα πρόσθετο πρόβλημα δημιουργείται από το γεγονός ότι οι αρμοδιότητες όπως περιγράφονται για τους δήμους στους νόμους 3463/2006 και 3852/2010 (πρόγραμμα Καλλικράτης) είναι γενικές και δεν ταυτίζονται με τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες όπως εξειδικεύονται σε επιμέρους δήμους. Γενικά, στο θέμα των αρμοδιοτήτων, όπως και στο θέμα του θεσμικού πλαισίου γενικότερα, υπάρχει μια ασάφεια και είναι δύσκολη η τυποποίηση.

Ο Δήμος Καλαμάτας που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης την 1η Ιανουαρίου 2011 προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Άριος, Αρφαρών, Θουρίας και Καλαμάτας. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 440,3 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 67.127 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε η Καλαμάτα.⁴⁸ Ο Καποδιστριακός δήμος Καλαμάτας ως ο μεγαλύτερος και κυρίαρχος δήμος από τους τέσσερις που συνενώθηκαν έχει τον κύριο λόγο στην οργάνωση και λειτουργία του νέου Καλλικρατικού δήμου, έτσι ώστε να μπορούμε να εξετάσουμε την κατάσταση των αρμοδιοτήτων στο νέο δήμο με βάση τις αρμοδιότητες του πρώην δήμου Καλαμάτας. Αυτός άλλωστε είναι και ο μόνος τρόπος για να δούμε τις αρμοδιότητες, με βάση το τι ίσχυε πριν την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης, διότι η εφαρμογή του Καλλικράτη είναι ακόμη στα σκαριά και δεν υπάρχει σαφή εικόνα στους νέους δήμους.

Για να δούμε επομένως τις αρμοδιότητες στο δήμο Καλαμάτας θα πρέπει να εξετάσουμε τη δομή των υπηρεσιών του (τη διοικητική δομή των διευθύνσεων και των τμημάτων του δήμου με βάση τον ΟΕΥ) και να προσδιορίσουμε στη συνέχεια τι

⁴⁸ el.wikipedia.org

κάνει η κάθε διεύθυνση. Η διαδικασία αυτή έγινε με πρωτογενή έρευνα μετά από επισκέψεις στις διάφορες διευθύνσεις του δήμου.

Αρχικά παραθέτουμε την εσωτερική οργάνωση του δήμου για να δούμε τις διευθύνσεις που υπάρχουν με βάση τον ΟΕΥ.

Πίνακας 8: Διάρθρωση των διοικητικών υπηρεσιών του δήμου Καλαμάτας με βάση τον ΟΕΥ και συσχέτιση με τις λειτουργικές υπηρεσίες

	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ	
Γραφείο Δημάρχου & Αιρετών	00
Γραφείο Επικοινωνίας, Δημοσίων Σχέσεων & Εθιμοτυπίας	00
Γραφείο Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών	00
Γραφείο Γενικού Γραμματέα	00
Γραφείο Νομικών Συμβούλων	00
Γραφείο Διασφάλισης Ποιότητας & Εσωτερικού Ελέγχου	70
Γραφείο Πολιτικής Προστασίας	70
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	00
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	10
Διευθυντής	
Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού	
Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης	
Τμήμα Αξιαρχείου	
Τμήμα Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής	
Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	10
Διευθυντής	
Τμήμα Λογιστηρίου	
Τμήμα Δημοτικών Προσόδων	
Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων και Δημοτικής Περιουσίας	
Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας	
Τμήμα Προμηθειών και Αποθήκης	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	10
Διευθυντής	
Τμήμα προγραμματισμού	
Τμήμα Διαχείρισης Διαγωνισμών και Συμβάσεων	
Τμήμα Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκών Θεμάτων	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	20, 30, 40, 45
Διευθυντής	
Τμήμα Μελετών	

Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κυκλοφοριακών Θεμάτων	
Τμήμα Εκτέλεσης Έργων και Συντήρησης Υποδομών	
Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	35
Διευθυντής	
Τμήμα Γεωτεχνικών Έργων	
Τμήμα Συντήρησης Πρασίνου και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΜΑΞΟΣΤΑΣΙΟΥ	20
Διευθυντής	
Τμήμα Αποκομιδής και Διαχείρισης Απορριμμάτων	
Τμήμα Κίνησης Οχημάτων και Συντήρησης Μηχανολογικού Εξοπλισμού	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ του ΠΟΛΙΤΗ	70
Διευθυντής	
Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών	
Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	50
Διευθυντής	
Τμήμα Αστυνόμευσης και Φύλαξης	
Τμήμα Ελέγχων και Τήρησης Λειτουργίας Επιτηδευματιών και Επιχειρήσεων	

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η αντιστοίχιση μεταξύ διοικητικών και λειτουργικών υπηρεσιών δεν είναι μονοσήμαντη, αφού περισσότερες από μια λειτουργικές υπηρεσίες αντιστοιχούν σε μια διοικητική (μία διεύθυνση) και αντίστροφα, δηλαδή μια λειτουργική υπηρεσία κατανέμεται σε περισσότερες από μία διευθύνσεις. Στο παράρτημα II καταγράφεται η παραπάνω σύγκριση με πιο αναλυτικό τρόπο.

Στη συνέχεια καταγράφονται οι αρμοδιότητες που ασκεί ο δήμος Καλαμάτας, σύμφωνα με την ομαδοποίηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπεται στο θεσμικό πλαίσιο και με βάση την πρωτογενή έρευνα που έκανα στις υπηρεσίες του δήμου. Παρατηρούμε ότι παρόλο που οι αρμοδιότητες του επεκτείνονται σε πολλούς τομείς, δεν είναι δυνατό να εξαχθεί κάποιο συγκεκριμένο συμπέρασμα για το ποιες ακριβώς δραστηριότητες ασκεί διότι δεν μπορούν να συνδεθούν οι τομείς αυτοί με τις συγκεκριμένες υπηρεσίες που παρέχει η κάθε διοικητική υπηρεσία του δήμου.

Πίνακας .9: Αρμοδιότητες που ασκεί ο δήμος Καλαμάτας με βάση την ομαδοποίηση του Ν.

3463/2006

ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
1) ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	ΟΧΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	ΟΧΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΝΑΙ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΝΑΙ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΟΧΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	ΝΑΙ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΝΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΙΜΕΝΩΝ	ΟΧΙ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	ΝΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	ΟΧΙ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	ΝΑΙ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΑΣΩΝ	ΟΧΙ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ & ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ	ΝΑΙ
2) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΟΧΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΩΝ ΑΠΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΡΥΠΑΝΣΗΣ	ΝΑΙ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	ΟΧΙ
ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ, ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	ΝΑΙ
ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΤΗΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ	ΝΑΙ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΦΑΓΕΙΩΝ	ΝΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΝΑΙ
ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΟΡΥΚΤΟΥ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	ΝΑΙ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ, ΧΟΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ	ΝΑΙ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ	ΝΑΙ
3) ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΘΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΟΠΩΣ, ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΑΦΑΛΑΤΩΣΗΣ, ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΠ	ΝΑΙ
ΕΡΓΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ	ΝΑΙ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΕΜΕΥΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΝΑΙ
ΡΥΘΜΙΣΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ, ΜΟΝΟΔΡΟΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	ΝΑΙ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΩΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΣ ΛΑΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ, ΕΜΠΟΡΟΠΑΝΗΓΥΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΑΙΘΡΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	ΝΑΙ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΑΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	ΝΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΝΑΙ
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	ΝΑΙ
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΩΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	ΝΑΙ

ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ, ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥΣ, ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗΣ, ΦΟΥΡΒΩΝ ΚΛΠ	ΝΑΙ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΟΠΩΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΕΠΙΚΥΝΔΙΝΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	ΝΑΙ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	ΝΑΙ
ΜΕΡΙΜΝΑ & ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΠΡΟΣΚΟΠΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ	ΝΑΙ
ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΩΝ, ΠΛΑΤΕΙΩΝ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΙΣΗ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ	
4) ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	
ΤΟΠΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΝΑΙ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΙΔΡΥΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	ΟΧΙ
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΟΧΙ
5) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ, ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	ΝΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	ΝΑΙ
ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΑΣΤΕΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΜΕ ΔΩΡΕΕΣ ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	ΟΧΙ
ΣΧΕΔΙΑΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ	ΟΧΙ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΑΘΙΓΓΑΝΩΝ, ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΝΑΙ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ	ΝΑΙ
6) ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ & ΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΝΑΙ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ	ΝΑΙ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	ΝΑΙ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΑΡΚΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΟΧΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΟΛΙΤΕΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΝΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΜΝΗΜΕΙΩΝ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΝΑΙ
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ Η ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	ΝΑΙ
ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΛΙΤΕΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΑΥΤΑ	ΝΑΙ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΠΟΛΙΤΕΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ, ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΝΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΙΤΕΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΝΑΙ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	ΝΑΙ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΜΑΖΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΝΑΙ
7) ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΝΑΙ
ΕΞΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	ΝΑΙ
ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΝΑΙ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κλείνοντας αυτή την έρευνα θα ήθελα να συνοψίσω ότι, το διοικητικό σύστημα της Ελλάδος είναι αποκεντρωτικό. Το κράτος έχει αναθέσει σε αυτοδιοικούμενους οργανισμούς (ΟΤΑ), πληθώρα αρμοδιοτήτων.

Αν το δούμε ιστορικά, έγινε προσπάθεια ενίσχυσης του βαθμού αποκέντρωσης ιδίως με το πρόγραμμα Καποδίστριας. Με τον Καποδίστρια είχαμε συνένωση δήμων και κοινοτήτων σε μεγαλύτερους Δήμους. Η συνένωση είχε στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση των τοπικών ζητημάτων της κάθε περιοχής και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινότητας.

Η επόμενη αλλαγή έγινε με το ΔΚΚ του 2006 όπου πραγματοποιήθηκε συστηματοποίηση των αρμοδιοτήτων καθώς ήταν διάσπαρτες σε διάφορα νομοθετήματα, γεγονός που δημιουργούσε δυσκολία στον εντοπισμό τους και αμφισβητήσεις για το εύρος τους. Οι αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων κατανεμήθηκαν σε 7 τομείς, ο καθένας από τους τομείς αυτούς περιλάμβανε ενδεικτική απαρίθμηση των τοπικών υποθέσεων. Οι διατάξεις του άρθρου αναφέρονται σε αρμοδιότητες που ήδη υπήρχαν αλλά και σε νέες αρμοδιότητες.

Η επόμενη και τελευταία μεταρρύθμιση ήταν αυτή του 2010 με το πρόγραμμα Καλλικράτης. Ο νόμος έφερε μεγάλες αλλαγές στο σύστημα διακυβέρνησης της Τ.Α. Εξειδικεύτηκαν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στους δήμους οι οποίες υπήρχαν από το ΔΚΚ αλλά προστέθηκαν και νέες αρμοδιότητες σε αρκετούς τομείς. Επίσης σχηματίστηκαν 13 αιρετές περιφέρειες οι οποίες αντικατέστησαν τις Νομαρχίες και αποτελούν τον β' βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το κράτος παρεμβαίνει συχνά στην κατανομή μέσω παραγωγής και διενεργεί διάφορους ελέγχους μονοπωλίων ή ολιγοπωλίων παρέχει δωρεάν ορισμένα αγαθά και καλύπτει τις δαπάνες μέσω της φορολογίας.

Όταν λέμε δημόσια αγαθά εννοούμε αυτά που παρέχουν οφέλη για όλη την κοινωνία ή για ένα τμήμα της, ανεξάρτητα αν τα άτομα είναι διατεθειμένα να πληρώσουν για τα οφέλη αυτά πχ φωτισμός δρόμων, φάροι λιμανιών εσωτερική ασφάλεια κ.α. Τα δημόσια αγαθά καταναλώνονται συλλογικά.

Η παροχή κάποιων αγαθών από την ΚΔ είναι για πολλά αγαθά πιο ικανοποιητική από ότι και αν γίνεται από την ΤΑ. Ένας λόγος είναι ότι η ΚΔ έχει

μεγαλύτερες δυνατότητες παρέμβασης και το όφελος από τα αγαθά διαχέεται και σε κατοίκους εκτός της περιοχής αυτής.

Τα αγαθά τα οποία έχουν όφελος για την χώρα είναι καλύτερο να τα παρέχει η ΚΔ διότι αν τα παρέχουν οι ΟΤΑ, θα λάβουν υπόψη το όφελος που θα έχουν οι δημότες τους και όχι το κοινωνικό σύνολο. Για να αναμιχθεί η ΤΑ με επιτυχία στη λειτουργία κατανομής των μέσων παραγωγής πρέπει να διαρθρωθεί σωστά το φορολογικό σύστημα και να σχεδιαστεί ένα σύστημα επιχορηγήσεων που να κάνει τους ΟΤΑ να αγνοήσουν το κόστος που συνεπάγεται η παροχή οφέλους σε κατοίκους άλλων περιοχών.

Για να παρέχει η ΤΑ αγαθά και υπηρεσίες, πρέπει αυτά να έχουν περιορισμένη γεωγραφική διάχυση του οφέλους. Αυτό θα έχει αρκετά πλεονεκτήματα διότι η ΚΔ δεν έχει σαφή γνώση των τοπικών αγαθών, ενώ η ΤΑ έχει γνώση των προβλημάτων και είναι η μόνη αρμόδια για να τα ιεραρχήσει.

Η ΤΑ δραστηριοποιείται στη λειτουργία της κατανομής των πόρων κάτι που αφορά ιδιαίτερα την παροχή των τοπικών συλλογικών αγαθών ή τοπικών δημόσιων υπηρεσιών (π. χ σκουπίδια, νερό, πράσινο, κοινωνικές υπηρεσίες) Υπάρχει αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στα τοπικά συλλογικά αγαθά και στις αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες των ΟΤΑ Α' βαθμού ήταν πάντα διάσπαρτες, και υπήρχε επικάλυψη μεταξύ Δήμων, Ν.Α. και κρατικών περιφερειών.

Με τον Νόμο 3463 /06 έγινε μια προσπάθεια συστηματοποίησης τους σε κατηγορίες. Οι κατηγορίες αφορούσαν τους τομείς: 1) ανάπτυξης, 2) περιβάλλοντος, 3) ποιότητα ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών, 4) απασχόλησης, 5) κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, 6) παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού και 7) πολιτικής προστασίας. Αυτό έγινε για να απλουστευθεί η άσκησή τους, να μειωθεί η γραφειοκρατία τους και για να αναδειχθούν κάποιοι τομείς που μέχρι τότε ήταν υποβαθμισμένοι όπως περιβάλλον, πολιτισμός και απασχόληση.

Το κράτος ανέθεσε στο ΙΤΑ τη διενέργεια αξιολόγησης με πρόθεση τη μείωση αριθμού των ΟΤΑ και την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους. Η μελέτη του ΙΤΑ λήφθηκε σοβαρά υπόψη στη διοικητική μεταρρύθμιση του 2010. Ο Καλλικράτης έφερε μεγάλες αλλαγές στο σύστημα διακυβέρνησης της ΤΑ. Στον τομέα των αρμοδιοτήτων εξειδικευτήκαν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στους Δήμους και προστέθηκαν σε αυτές του ΔΚΚ. Επιπλέον δημιουργήθηκαν δύο νέοι τομείς αρμοδιοτήτων και υπάγονται στον τομέα της Αγροτικής Ανάπτυξης – κτηνοτροφίας- αλιείας. Ο νέος νόμος παρεμβαίνει στην εσωτερική λειτουργία και

διάθρωση των νέων δήμων καταρτίζοντας οργανισμούς εσωτερικής υπηρεσίας και συγκρότησης των υπηρεσιών τους.

Οι δήμοι δεν είχαν ποτέ ξεκαθαρίσει το οργανωτικό και το λειτουργικό τους πλαίσιο. Βασίζονται σε δύο συστήματα οργάνωσης, τη λειτουργική δομή και τη διοικητική δομή. Η διασύνδεση και η αντιστοίχιση των δομών είναι απαραίτητη για να αποτυπωθούν τα κόστη ανά διοικητική μονάδα.

Με βάση την υφιστάμενη λειτουργία των δήμων και την κατανομή των κοστών στις υπηρεσίες, δεν είναι άμεσα εφικτή η πλήρης αντιστοίχιση της λειτουργικής με τη διοικητική δομή διότι μια λειτουργική υπηρεσία κατανέμεται σε περισσότερες από μια μονάδες και αντίστροφα.

Αυτή η ατέλεια δημιουργεί προβλήματα στον προγραμματισμό και για τη διόρθωσή τους απαιτείται η μετατροπή των διευθύνσεων σε κέντρα κόστους και στη συνέχεια σε κωδικούς εξόδων, έτσι ώστε κάθε λειτουργία και ενέργεια του δήμου να σχετίζεται με την πραγματοποίηση ή μη δαπανών.

Τα παραπάνω δημιουργούν αρκετά προβλήματα όταν κάποιος προσπαθεί να καταγράψει τις δημόσιες υπηρεσίες ή αρμοδιότητες που ασκεί. Ένα πρόσθετο πρόβλημα είναι ότι, όπως περιγράφονται οι αρμοδιότητες για τους δήμους στους νόμους 3463/2006 και 3852/2010, είναι γενικές και δεν ταυτίζονται με τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες έτσι όπως εξειδικεύονται σε επιμέρους δήμους.

Ο δήμος Καλαμάτας ο οποίος είναι ο κυρίαρχος δήμος από αυτούς που συνενώθηκαν, έχει τον κύριο λόγο στην οργάνωση και λειτουργία του νέου καλλικρατικού δήμου. Η εφαρμογή του Καλλικράτη είναι ακόμη σε αρχικό στάδιο και δεν υπάρχει σαφή εικόνα στους νέους δήμους.

Για την εξέταση των αρμοδιοτήτων του νέου δήμου, είχαμε ως βάση τις αρμοδιότητες του πρώην δήμου Καλαμάτας. Από επισκέψεις σε διάφορες διευθύνσεις του δήμου διακρίναμε ότι, με βάση τον ΟΕΥ αντιστοιχούν περισσότερες από μια υπηρεσίες σε μια διεύθυνση και αντίστροφα. Επίσης, παρόλο που οι αρμοδιότητες του δήμου επεκτείνονται σε πολλούς τομείς, δεν είναι δυνατό να βγει κάποιο συγκεκριμένο συμπέρασμα για το ποιες δραστηριότητες ασκεί ακριβώς. Αυτό δε μπορεί να γίνει διότι δεν μπορούν να συνδεθούν οι τομείς αυτοί με τις υπηρεσίες που παρέχει η κάθε διοικητική υπηρεσία του δήμου.

Παρόλο τη μεταρρύθμιση φαίνεται ότι παραμένουν τα προβλήματα της ασάφειας και πολυδιάσπασης μεταξύ των βαθμίδων (Δήμων – Περιφερειών) Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι το πρόβλημα χρηματοδότησης για την άσκηση

των αρμοδιοτήτων και βασικό πρόβλημα ότι δεν υπάρχει κοστολόγηση αρμοδιοτήτων.

Η αναγκαιότητα διαμόρφωσης ισχυρών Ο.Τ.Α., που θα προωθούν την τοπική ανάπτυξη έχει εμπεδωθεί πλέον τόσο στη συνείδηση των απλών πολιτών όσο και στα αποφασιστικά όργανα της Δημόσιας Διοίκησης. Η ανάγκη αυτή καθίσταται επιτακτική την παρούσα χρονική περίοδο όπου παρατηρείται η σταδιακή υποχώρηση του κεντρικού κράτους, προς όφελος τόσο της Περιφέρειας όσο και των Ο.Τ.Α. Η τάση αυτή υποστηρίζεται και από την Ε.Ε., η οποία θέτοντας ως βασική της προτεραιότητα την επίτευξη κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεταξύ των κρατών – μελών της, επικεντρώνεται στην καταπολέμηση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Η πρόκληση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μεγάλη. Για να ανταποκριθούν στις νέες οικονομικές εξελίξεις οι Ο.Τ.Α., πρέπει να απαλλαχθούν από τις προηγούμενες συνθήκες λειτουργίας και να εφαρμόσουν πραγματικά την οικονομική τους αυτοτέλεια εξασφαλίζοντας παράλληλα επαρκείς πόρους. Με αυτό τον τρόπο η ΤΑ θα βοηθήσει στην οικονομική και κοινωνική τοπική ανάπτυξη.

ΠΗΓΕΣ & ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαράκη Πέπη, Πολιτισμός & Τοπική Αυτοδιοίκηση 1995

Πουλής Εισαγωγή στο δημόσιο δίκαιο 2003

Χλέπας Ν., 1998, Προοπτικές της τοπικής δημοκρατίας

Δεληθέου Β., 2008, Τοπική Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση

Χρυσανθάκης Χαράλαμπος, Εισηγήσεις Διοικητικού Δικαίου, 2006

Μπεσίλα –Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση 2004

Τάτσος Ν., Δημοσιονομική Αποκέντρωση, 2004

Άρθρο 26 παρ. 2 Του Συνταγματος

Άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 2218/1994 «Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις»

Ν. 2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση Θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες Διατάξεις»

Άρθρο 61 του Ν. 1622/86 «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός»

Π.Δ. 51/1987 «Καθορισμός των Περιφερειών της χώρας για τον συντονισμό της Περιφερειακής Ανάπτυξης»

Άρθρα 101 & 102 του Συντάγματος

Αιτιολογική έκθεση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, 2006

ΙΤΑ, ενδιάμεση έκθεση, 2008

Ν. 3463/2006, άρθρο 75

Καποδιστριας Ν.2539/1997

ΔΚΚ Ν.3463/2006

Νόμος 3852/2010 Άρθρο 3

Π.Δ. 323/1989, άρθρο 24

Π.Δ. 76/1985, άρθρο 24

Ν. 2218/1994

www.eaed.gr

www.el.wikipedia.org

www.eetaa.gr

<http://www.opengov.gr/types/>

http://www.fa3.gr/nomothesia_2/nomoth_gen/10_sxedio_kapodistrias_meros_b.htm

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

1) Συνολική ετήσια εξοικονόμηση από τον περιορισμό λειτουργικών δαπανών και την ορθολογική αξιοποίηση των υπαρχόντων πόρων. Επιπλέον εξοικονόμηση ανά εκλογική περίοδο λόγω της σύμπτωσης με τις ευρωεκλογές. Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων περιορίστηκε στους μισούς περίπου. Οι 195 θέσεις Αντινομαρχών αντικαταστήθηκαν από τις μισές Αντιπεριφερειάρχων και οι νομαρχιακοί σύμβουλοι αντικαταστήθηκαν από το μισό περίπου αριθμό περιφερειακών συμβούλων. Οι θέσεις πολιτικού προσωπικού μειώθηκαν επίσης στο μισό. Μόνο από τη μείωση αυτών των θέσεων αναμένεται εξοικονόμηση της τάξης του 60% περίπου.

2) Τα ΝΠΔΔ και επιχειρήσεις των Δήμων που υπήρχαν περιορίστηκαν. Τα μέλη των διοικήσεων μειώθηκαν κατά το 1/3 σε μέλη Διοικητικών Συμβουλίων δημοτικών επιχειρήσεων. Δημιουργήθηκε ένα πλαίσιο διαφανούς και ορθολογικής λειτουργίας των δημοτικών επιχειρήσεων και των ΝΠΔΔ αντίστοιχα.⁴⁹

3) Οι εκλογές πλέον γίνονται κάθε (5) χρόνια μαζί με τις ευρωεκλογές. Δόθηκε περισσότερος ωφέλιμος χρόνος σε κάθε αυτοδιοικητική αρχή να εφαρμόσει τις πολιτικές της.⁵⁰

4) Μεταφέρθηκε στην Περιφέρεια το σύνολο των αρμοδιοτήτων, που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό. Στην αρμοδιότητα αυτή εντάχθηκε όχι μόνον η κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αλλά και η συμμετοχή στην όλη διαδικασία, κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.⁵¹

5) Οι Δήμοι απέκτησαν αρμοδιότητες που σχετίζονται με τοπικά ζητήματα όπως η έκδοση οικοδομικών αδειών, η κοινωνική πρόνοια και επαγγελματικές άδειες. Οι πολίτες εξυπηρετούνται άμεσα για ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητά τους.

⁴⁹ Ν. 3852/10, άρθρο 194

⁵⁰ Ν. 3852/10, άρθρα 9,114

⁵¹ Ν. 3852/10, άρθρο 186Α

6) Οι Περιφέρειες απέκτησαν ευρύτατες αρμοδιότητες που αποκεντρώνονται από υπουργεία, όπως ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, η Δημόσια Υγεία και η κατασκευή έργων.

7) Τέθηκαν προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από τους ΟΤΑ. Για να μην υπάρξουν στο μέλλον ξανά περιπτώσεις υπερδανεισμένων Δήμων καθιερώθηκαν αυστηρά όρια και κριτήρια δανεισμού. Γιατί οι υπερβολικοί αυτοί δανεισμοί δεν έχουν αντίκτυπο μόνο στα χρέη κάθε δήμου, αλλά συνυπολογίζονται και στο δημόσιο χρέος της χώρας μας.⁵²

8) Θεσμοθετήθηκε ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης στο οποίο μπήκαν οι υπερχρεωμένοι Δήμοι. Στις περιπτώσεις που η εξυγίανση αφορά μόνο έναν από τους ΟΤΑ που συνενώθηκαν, το πρόγραμμα εφαρμόζεται για τον συγκεκριμένο συνενωμένο υπερχρεωμένο δήμο που αποτελεί μέρος του νέου καλλικράτειου Δήμου.⁵³

9) Οι δαπάνες όλων των δήμων και των περιφερειών, όλων των νομικών προσώπων και των επιχειρήσεων τους, υπάχθηκαν στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Για να μην ξοδεύεται ούτε ένα ευρώ με αδιαφανείς διαδικασίες. Μέχρι πρόσφατα 500 Δήμοι καμία επιχείρηση και κανένα ΝΠΔΔ δεν υπάγονταν στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.⁵⁴

10) Το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί γενικευμένο προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σε συμβάσεις άνω των 100.000 ευρώ την οποία σύναψαν οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους. Μέχρι πρόσφατα ο προσυμβατικός έλεγχος πραγματοποιείτο μόνο για συμβάσεις άνω του 1.000.000 ευρώ και δεν αφορούσε ΝΠΔΔ και επιχειρήσεις της αυτοδιοίκησης.⁵⁵

11) Ο ελεγκτής νομιμότητας, που προΐσταται της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., είναι ανώτατος υπάλληλος με πενταετή θητεία. Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.).⁵⁶ Μέχρι πρόσφατα τον έλεγχο νομιμότητας ασκούσε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, ο οποίος διοριζόταν από την εκάστοτε κυβέρνηση.

12) Κάθε αρμοδιότητα, κάθε εξουσία πλησίασε τον πολίτη στο εγγύτερο δυνατό σημείο. Σε κάθε συνενωμένο δήμο παρέμεινε το σύνολο των υπηρεσιών ενώ

⁵² Ν. 3852/10, άρθρο 264

⁵³ Ν. 3852/10, άρθρο 262

⁵⁴ Ν. 3852/10, άρθρο 275

⁵⁵ Ν. 3852/10, άρθρο 278

⁵⁶ Ν. 3852/10, άρθρο 216

προβλέφθηκε αντιδήμαρχος που μεριμνά για τις τοπικές υποθέσεις. Θεσμοθετήθηκαν αντιδήμαρχοι και αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα.⁵⁷

13) Συστάθηκαν Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες που αντικατέστησαν τα Τοπικά και Δημοτικά Διαμερίσματα. Η Κοινότητα, Δημοτική (πάνω από 2.000 κατοίκους) και Τοπική (κάτω από 2.000 κατοίκους), είναι το κύτταρο των νέων ισχυρών Δήμων που αναζωογονεί ο «Καλλικράτης». Επιπλέον ενισχύθηκε η ενδοδημοτική αποκέντρωση με την απόδοση ενισχυμένων αρμοδιοτήτων στις κοινότητες.⁵⁸

14) Οι νέοι μπορούν να εκλέγονται και να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά από 18 ετών. Άρθηκε το ελάχιστο του 21ου έτους για συμμετοχή στις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με αυτό τον τρόπο δόθηκε στους νέους από 18 ετών την ευκαιρία να διαμορφώσουν το μέλλον του τόπου τους.⁵⁹

15) Καθιερώθηκε ο θεσμός του «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης» σε κάθε Δήμο και Περιφέρεια με αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των αυτοδιοικητικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση αιρετών οργάνων του δήμου και της περιφέρειας από τη συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών.⁶⁰

16) Στους Δήμους και τις Περιφέρειες συστάθηκε Επιτροπή Διαβούλευσης. Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει για πρώτη φορά τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας.⁶¹

17) Δημιουργήθηκαν δίπλα στα σημερινά ΚΕΠ επιπλέον «Δημοτικά e-ΚΕΠ», σε κάθε γειτονιά ή χωριό ανάλογα με τις ανάγκες εξυπηρέτησης, με τα οποία παρέχονται διοικητικές υπηρεσίες όσο το δυνατόν εγγύτερα στο πολίτη.

18) Συστάθηκε αρμόδια υπηρεσία(π.χ. δημοτικός ταχυδρόμος) υπεύθυνη για την

⁵⁷ Ν. 3852/10, άρθρα 59,160

⁵⁸ Ν. 3852/10, άρθρα 79,80-93

⁵⁹ Ν. 3852/10, άρθρο 13

⁶⁰ Ν. 3852/10, άρθρο 77

⁶¹ Ν. 3852/10, άρθρο 76

παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στους δήμους ή στα ΚΕΠ, για όλους τους ανθρώπους που δεν έχουν τη δυνατότητα να μετακινηθούν ή να χρησιμοποιήσουν τα σύγχρονα δημοτικά e-ΚΕΠ.⁶²

19) Εισάγεται η έξυπνη «κάρτα του Δημότη», ξεκινά η υλοποίηση της «κάρτας του πολίτη». Για την άμεση ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του πολίτη και έκδοση πιστοποιητικών αλλά και για συμμετοχή σε τοπικά δημοψηφίσματα.

20) Για κάθε όργανο των Δήμων, και όλων των Νομικών Προσώπων τους εισάχθηκε υποχρέωση ανάρτησης κάθε απόφασής τους στο διαδίκτυο, προκειμένου αυτή να είναι εκτελεστή. Πλήρης διαφάνεια σε όλες τις αποφάσεις, ίση πρόσβαση στην πληροφορία για όλους τους πολίτες. Για να γνωρίζει ο πολίτης πού πηγαίνει κάθε ευρώ από τη φορολόγησή του.⁶³

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Διάρθρωση των διοικητικών υπηρεσιών του δήμου Καλαμάτας με βάση τον ΟΕΥ και συσχέτιση με τις λειτουργικές υπηρεσίες του Λογιστηρίου

	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ)								
	00	10	20	30	35	40	45	50	70
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ & ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΕΥ)	Γενικές Υπηρεσίες	Οικονομικές και διοικητικές υπηρεσίες	Υπηρεσία καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	Υπηρεσία τεχνικών έργων	Υπηρεσία πρασίνου	Υπηρεσία πολεοδομίας	Υπηρεσία νεκροταφείων	Δημοτική Αστυνομία	Λοιπές υπηρεσίες
ΓΡΑΦΕΙΑ									
Γραφείο Δημάρχου & Αιρετών	x								
Γραφείο Επικοινωνίας, Δημοσίων Σχέσεων & Εθιμοτυπίας	x								
Γραφείο Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών	x								
Γραφείο Γενικού Γραμματέα	x								
Γραφείο Νομικών Συμβούλων	x								
Γραφείο Διασφάλισης Ποιότητας & Εσωτερικού Ελέγχου									x
Γραφείο Πολιτικής Προστασίας									x

⁶² Ν. 3852/10, άρθρο 98

⁶³ Ν. 3852/10, άρθρο 71

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	x								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ									
Διευθυντής	x								
Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού	x								
Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης	x								
Τμήμα Ληξιαρχείου	x								
Τμήμα Νέων Τεχνολογιών και Πληροφορικής	x								
Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων	x								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ									
Διευθυντής	x								
Τμήμα Λογιστηρίου	x								
Τμήμα Δημοτικών Προσόδων	x								
Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων και Δημοτικής Περιουσίας	x								
Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας	x								
Τμήμα Προμηθειών και Αποθήκης	x								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ									
Διευθυντής	x								
Τμήμα προγραμματισμού	x								
Τμήμα Διαχείρισης Διαγωνισμών και Συμβάσεων	x								
Τμήμα Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκών Θεμάτων	x								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ									
Διευθυντής		x	x		x	x			
Τμήμα Μελετών		x	x		x	x			
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κυκλοφοριακών Θεμάτων		x	x		x	x			
Τμήμα Εκτέλεσης Έργων και Συντήρησης Υποδομών		x	x		x	x			
Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών		x	x		x	x			
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ									
Διευθυντής					x				
Τμήμα Γεωτεχνικών Έργων					x				
Τμήμα Συντήρησης Πρασίνου και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος					x				
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΜΑΞΟΣΤΑΣΙΟΥ									
Διευθυντής			x						
Τμήμα Αποκομιδής και Διαχείρισης Απορριμμάτων			x						

